

به نام خدا

بازبینی، جمع و تلخیص بخشنامه‌ها
و دستورات اداری
مستمری از کارافتادگی

بخشنامه شماره

۱۰۰۰/۹۶/۵۷۴۳

مورخ

۱۳۹۶/۶/۱

سازمان تامین اجتماعی

سازمان تامین اجتماعی

اعضای شورای تنقیح مقررات سازمان تامین اجتماعی:

فرخ ملکوند فرد
شهرام غفاری
محمد حسن زدا
محمد رضا جوان جعفری
سید محمد علی جنانی
رسول رضایی

اعضای کارگروه تنقیح مقررات:

- ۱- بهروز کریمی
- ۲- شهاب اسدی
- ۳- سعید شیری
- ۴- لیلا طاهری
- ۵- رضا امینی

مدعوین صاحب نظر:

- ۱- رضا معینی
- ۲- احمد پایور

موضوع پروژه: بازبینی، تجمیع و تلخیص
بخشنامه‌ها و دستورات اداری
مستمری از کارافتادگی

سفارش دهنده: سازمان تامین اجتماعی
(اداره کل حقوقی و قوانین)

مجری پروژه تنقیح مقررات:

مؤسسه عالی پژوهش تامین اجتماعی

ادارات تخصصی مسئول تدوین بخشنامه‌ها:

اداره کل امور فنی مستمری‌ها/ اداره کل
امور حقوقی و قوانین
اداره کل درمان مستقیم سازمان

ناظر تخصصی و مرجع بررسی نهایی:

شورای تنقیح مقررات

بخشنامه و دستورالعمل بازنگری شده:

۱۳ مورد و سایر مکاتبات و دستورات
اداری صادره از سوی ادارات تخصصی
مربوط

فهرست قوانین، آیین‌نامه‌ها، نظریه‌های شورای حقوقی سازمان، بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها، دستورهای اداری و آرای دیوان عدالت اداری که در اصلاح و تلخیص این بخشنامه مورد استفاده قرار گرفته عبارت‌اند از:

- ۱- قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران - مصوب ۱۳۳۱؛
- ۲- قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران - مصوب ۱۳۳۴؛
- ۳- قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی - مصوب ۱۳۵۲/۸/۲۱؛
- ۴- قانون تأمین اجتماعی - مصوب تیر ماه ۱۳۵۴؛
- ۵- لایحه قانونی الحاق یک تبصره به لایحه قانون راجع به برقراری حقوق وظیفه درباره کارکنان دولت و مشمولین قانون تأمین اجتماعی که در جریان انقلاب اسلامی ایران از کارافتاده یا به درجه شهادت نائل شده یا می‌شوند.
(مصوب ۱۳۵۸/۱۲/۲۷)؛
- ۶- لایحه قانونی راجع به برقراری حقوق وظیفه درباره کارکنان دولت و مشمولین قانون تأمین اجتماعی که در جریان انقلاب اسلامی ایران از کارافتاده یا به درجه شهادت نائل شده یا می‌شوند. (مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۱)؛
- ۷- قانون برقراری حقوق وظیفه از کارافتادگی و وظیفه عائله تحت تکفل جانبازان و شهدای انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و پرداخت حقوق و مزایای مجروحین جنگ تحمیلی و انقلاب اسلامی (مصوب ۱۳۶۱/۱۱/۲۵)؛
- ۸- قانون الحاق یک تبصره به ماده چهار قانون برقراری حقوق وظیفه از کارافتادگی و وظیفه عائله تحت تکفل جانبازان و شهدای انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و پرداخت حقوق و مزایای مجروحین جنگ تحمیلی و انقلاب اسلامی (مصوب ۱۳۶۱/۱۱/۲۵) و اصلاح ماده ۱۰ آن (مصوب ۱۳۶۴/۱۱/۶)؛
- ۹- قانون حفاظت در برابر اشعه - مصوب ۱۳۶۸/۱/۲۰؛

- ۱۰- قانون اصلاح مواد ۷۲ و ۷۷ و تبصره ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده ۷۶ مصوب ۱۳۷۱/۱۲/۱۶؛
- ۱۱- قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز، ازکارافتاده و مفقودالاثرا انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی - مصوب ۱۳۷۲/۶/۳۰؛
- ۱۲- قانون اصلاح تبصره ۶ قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز، ازکارافتاده و مفقودالاثرا انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی (مصوب ۱۳۷۴/۹/۲۶)؛
- ۱۳- قانون بیمه بازنشستگی، فوت و ازکارافتادگی بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو (مصوب ۷۶/۹/۱۱)؛
- ۱۴- قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی - مصوب ۱۳۸۶/۸/۹؛
- ۱۵- قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران - مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۲؛
- ۱۶- دادنامه شماره ۶۱ مورخ ۷۷/۳/۲۳ هیئت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص مقام تشخیص شروع و نوع بیماری بیمه شده جهت اجرای ماده ۷۵ قانون تأمین اجتماعی و اعتبار نظر کمیسیون پزشکی در خصوص بیماری و نوع و تاریخ آن؛
- ۱۷- دادنامه شماره ۷۹ مورخ ۸۵/۲/۱۷ هیئت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص تعیین تاریخ شروع ازکارافتادگی؛
- ۱۸- نظریه مورخ ۱۳۸۶/۱۱/۱۰ شورای حقوقی پیرامون لازم الاجرا بودن آرای کمیسیون های پزشکی در صورت قطعیت؛
- ۱۹- نظریه مورخ ۱۳۹۳/۸/۲۴ شورای حقوقی در خصوص چگونگی اعلام ترک کار بیمه شدگان در هنگام برقراری مستمری؛
- ۲۰- دادنامه شماره ۱۸۰ هیئت تخصصی بیمه، کار و تأمین اجتماعی مورخ ۱۳۹۴/۵/۶ در خصوص رد درخواست ابطال بندهای (۶، ۷ و ۸) دستوراداری شماره ۵۰۱۵/۸۱ معاونت فنی و درآمد تأمین اجتماعی از تاریخ تصویب

- ۱۳۷۹/۱/۱۷ (موضوع بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد و بیمه اختیاری)؛
- ۲۱- آئین‌نامه اجرایی کمیسیون‌های پزشکی بدوی و تجدید نظر موضوع ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۶۶/۳/۶ و اصلاحات مورخ ۱۳۶۷/۷/۶، ۱۳۷۱/۵/۱۹، ۱۳۷۸/۵/۲؛
- ۲۲- آئین‌نامه اجرائی قانون اصلاح بند (ب) و تبصره ۳ ماده ۴ قانون تأمین اجتماعی- مصوب ۱۳۶۶/۷/۲۹؛
- ۲۳- آیین‌نامه اجرایی قانون حفاظت در برابر اشعه- مصوب ۱۳۶۹/۲/۲؛
- ۲۴- آیین‌نامه اجرایی قانون بیمه بازنشستگی، فوت و از کارافتادگی بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو ۱۳۷۹/۱۲/۱۷؛
- ۲۵- بخشنامه شماره ۵۸۸ مورخ ۱۳۶۷/۹/۲۲ فنی با موضوع سنوات پرداخت حق بیمه موضوع ماده ۷۲ قانون؛
- ۲۶- بخشنامه شماره ۶۲۰ فنی مورخ ۱۳۷۳/۸/۲۲ با موضوع بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد و بیمه اختیاری؛
- ۲۷- بخشنامه مشترک فنی و درآمد و درمان به شماره ۱۰۰۰/۹۳/۶۶۹۷ مورخ ۱۳۹۳/۷/۱۴ با موضوع بیمه ایرانیان خارج از کشور؛
- ۲۸- بخشنامه شماره ۱۹ امور فنی بیمه‌شدگان با موضوع معرفی بیمه‌شدگان به کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی؛
- ۲۹- بخشنامه شماره ۱۷ امور فنی بیمه‌شدگان (تنقیح و تلخیص) با موضوع بازبینی، جمع و تلخیص بخشنامه‌ها و دستورات اداری بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد؛
- ۳۰- دستورالعمل شماره ۳ مکانیزه مستمری‌ها - سیستم از کارافتادگی به شماره ۵۰۳۰/۵۵۳۹۲ مورخ ۱۳۷۹/۶/۶؛
- ۳۱- دستور اداری شماره ۶/۸۹۳۱ مورخ ۱۳۷۳/۶/۲ با موضوع احتساب مبلغ مستمری از کارافتادگی جزئی به عنوان قسمتی از دستمزد بیمه‌شدگان؛

۳۲- دستور اداری مشترک معاونت درمان و فنی و درآمد به شماره ۵۰۰۰/۶۹۴۶ مورخ ۱۳۸۱/۲/۱ با موضوع نحوه ابلاغ آراء کمیسیون پزشکی بدوی به بیمه‌شدگان؛

۳۳- دستور اداری مشترک فنی و درآمد و درمان به شماره ۵۰۰۰/۶۹۴۷۱ مورخ ۱۳۸۴/۸/۱۰ با موضوع شروع بیماری منجر به از کارافتادگی؛

۳۴- دستور اداری شماره ۱۰۰۰/۹۱/۸۳۳۵ مورخ ۱۳۹۱/۹/۶ با موضوع: وضعیت مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار بیمه‌شدگانی که از شمول مقررات قانون تأمین اجتماعی خارج می‌شوند؛

۳۵- دستور اداری مشترک شماره ۵۰۳۰/۹۳/۱۶۰۳ مورخ ۱۳۹۳/۴/۱ با موضوع تاریخ تحقق از کارافتادگی در حوادث ناشی از کار؛

۳۶- دستور اداری حوزه فنی و درآمد به شماره ۵۰۱۰/۹۴/۴۱۷۴ مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۲۶ با موضوع تبدیل سوابق ۱۴٪ قالیبافان سوابق کامل؛

۳۷- دستور اداری شماره ۵۰۱۰/۹۵/۱۵۳۱ مورخ ۱۳۹۵/۵/۴ حوزه فنی و درآمد با موضوع لزوم استفاده از سیستم مکانیزه بازرسی فنی (حادثه - کفالت).

فهرست مطالب

۳۶	فصل ششم بهره‌مندی مشمولین دریافت حمایت از کارافتادگی از خدمات درمان	۱۰	مقدمه
۳۷	فصل هفتم فرایند انجام کار و صدور احکام مستمری از کارافتادگی	۱۲	فصل اول مقدمه، کلیات، تعاریف و مواد قانونی
۴۳	فصل هشتم تغییرات از کارافتادگی	۱۸	فصل دوم مدارک و مستندات لازم جهت صدور حکم از کارافتادگی
۴۷	فصل نهم آرای هیئت عمومی دیوان	۱۹	فصل سوم ویژگی‌های آرای قابل استناد
۵۱	فصل دهم سایر موارد	۲۲	فصل چهارم شرایط برقراری مستمری از کارافتادگی
۵۶	فرم‌ها	۳۳	فصل پنجم تاریخ برقراری و پرداخت مستمری از کارافتادگی

در راستای رعایت اصل قانونمداری و شفاف‌سازی مقررات سازمانی، جلوگیری از انباشت بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های تکراری، مشابه و مغایر، اطلاع شرکای اجتماعی سازمان از حقوق و تکالیف مقرر، با هدف رضایت بیمه‌شدگان، مستمری‌بگیران و کارفرمایان، رعایت قوانین و مقررات جدید و همچنین آرای هیئت عمومی دیوان عدالت اداری، کاهش شکایات علیه سازمان در مراجع نظارتی و قضایی، برنامه «تنقیح بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های لازم‌الاجرا» در اولویت برنامه‌های سازمان قرار دارد. با توجه به کارایی و اثربخشی برنامه مذکور در اصلاح فرایندهای ارائه خدمات و تعهدات سازمان و جلب رضایت ذینفعان، این برنامه به عنوان یکی از طرح‌های کاندید جایزه تجربه موفق سازمان‌های عضو ایسا در منطقه آسیا و اقیانوسیه سال ۲۰۱۸، معرفی شد و موفق به کسب گواهی تجربه موفق از ایسا گردید.

به‌منظور تنقیح و تلخیص بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوط به هر موضوع که در سنوات گذشته صادر گردیده است، این موضوعات در کمیته‌های تخصصی فرعی و کمیته تنقیح مقررات سازمان متشکل از مدیران و کارشناسان و با مشارکت نمایندگان ذینفعان در جهت تحقق رویکرد سه‌جانبه‌گرایی در سازمان، مورد بررسی قرار می‌گیرند و پس از تدوین، متن نهایی توسط اینجانب صادر می‌گردد و بدین ترتیب کلیه بخشنامه‌های متعدد قبلی تبدیل به یک بخشنامه واحد شده و بخشنامه تنقیحی ملاک عمل سازمان خواهد بود. ضمناً پس از صدور بخشنامه مربوطه و همزمان با اجرایی شدن آن در سازمان، در راستای شفافیت و آگاهی‌بخشی ذینفعان و مشمولان، بخشنامه موردنظر در

سایت سازمان تحت عنوان «دسترسی آزاد به بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌ها» منتشر و در دسترس عموم قرار می‌گیرد.

بخشنامهٔ تنقیحی حاضر با تجمیع، تلخیص و تنقیح تعداد زیادی بخشنامه و دستورالعمل به صورت سند واحد گردآوری شده و در تدوین آن، آخرین قوانین و مقررات مصوب در کشور به همراه جدیدترین آرای هیئت عمومی دیوان عدالت اداری مورد توجه قرار گرفته است. همچنین در تدوین این بخشنامه سعی شده است علاوه بر جلب نظر ذینفعان، مشکلات و ابهامات واحدهای اجرایی سازمان نیز در این زمینه مرتفع گردد.

مصطفی سالاری

مدیر عامل سازمان تأمین اجتماعی

فصل اول: مقدمه، کلیات، تعاریف و مواد قانونی

۱- مقدمه

مستمری از کارافتادگی از جمله تعهدات مقرر در قانون تأمین اجتماعی به بیمه‌شدگان اصلی می‌باشد که به دلیل اهمیت آن مواد متعددی از قانون مذکور من جمله "بندهای ۷، ۸، ۱۳، ۱۴ و ۱۷ ماده ۲، بند «د» ماده ۳ فصل اول، مواد ۶۰، ۶۱ و ۶۶ فصل پنجم، مواد ۷۰ الی ۷۵ فصل ششم و بند «۲» تبصره «۲» ماده واحده قانون اصلاح ماده ۷۶ از فصل هفتم" به مقوله از کارافتادگی و انواع آن اختصاص یافته است.

تنوع اقدامات حوزه از کارافتادگی، ایجاد وحدت رویه در اجرای مقررات، آئین‌نامه‌ها، بخشنامه‌ها و دستورات اداری مرتبط را به منظور تسهیل در ارائه خدمات، روانسازی امور، افزایش رضایتمندی و از همه مهم تر حفظ حقوق قانونی متقابل سازمان تأمین اجتماعی و بیمه‌شدگان، الزامی نموده است.

لذا در راستای تنقیح، تجمیع و تلخیص بخشنامه‌ها و دستورات اداری، شفاف سازی مقررات، تسهیل در ارائه خدمات، ایجاد وحدت رویه در انجام امور و همچنین جهت اطلاع رسانی مناسب و تبیین یکپارچه موضوع از کارافتادگی، بخشنامه حاضر از تاریخ صدور جایگزین کلیه بخشنامه‌ها و دستورات اداری صادره در این زمینه خواهد شد.

▲ ۲- کلیات

حمایت مستمر از بیمه‌شدگانی که در معرض خطرات و آسیب‌های جسمی و مالی قرار می‌گیرند، یکی از مهمترین کارکردهای تأمین اجتماعی است و بر همین اساس پس از وقوع حادثه و یا ابتلاء به بیماری با ارائه خدمات توانبخشی تلاش خواهد شد سلامت یا قابلیت‌های سودمند به بیمه‌شده بازگردانده شود. علی‌رغم تلاش‌های صورت پذیرفته‌شده چنانچه بر اثر حادثه یا بیماری، قدرت بیمه‌شده برای ادامه کار کاهش یابد و نتواند درآمد قبلی خود را کسب کند، سازمان تأمین اجتماعی وی را تحت پوشش حمایت‌های از کارافتادگی قرار می‌دهد.

از کارافتادگی که از تعهدات پیش‌بینی‌شده در قوانین بیمه‌های اجتماعی از جمله در قانون تأمین اجتماعی (بند د ماده ۳) می‌باشد، در زمره تعهدات بلندمدت محسوب و از آنجاکه بیماری‌ها و حوادث به عنوان عوامل مهم در بروز از کارافتادگی محسوب می‌شوند، با لحاظ میزان آسیب‌های جسمی و روحی واردشده به فرد به انواع کلی، جزئی و غرامت مقطوع نقص عضو تقسیم می‌گردد.

▲ ۳- تعاریف و مواد قانونی

اهم مقرراتی که در قوانین سابق بیمه‌های اجتماعی کارگران پیرامون موضوعات مرتبط با از کارافتادگی می‌توان به آنها اشاره نمود ماده ۴۲ قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران - مصوب ۱۳۳۱، مواد ۵۹ الی ۶۴ از فصل ششم و مواد ۸۳ و ۸۴ از فصل هشتم قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران - مصوب ۱۳۳۴ می‌باشند.

با تصویب قانون تأمین اجتماعی در تیر ماه ۱۳۵۴ تعاریف و مواد قانونی مرتبط با حوزه از کارافتادگی به شرح ذیل می‌باشند:

۱-۳- قانون: قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ با آخرین اصلاحات می‌باشد.

۳-۲- بیمه‌شده: بیمه‌شده شخصی است که راساً مشمول مقررات تأمین اجتماعی بوده و با پرداخت مبالغی به عنوان حق بیمه حق استفاده از مزایای مقرر در این قانون را دارد.

۳-۳- بیماری: بیماری، وضع غیرعادی جسمی یا روحی است که انجام خدمات درمانی را ایجاب می‌کند یا موجب عدم توانایی موقت اشتغال به کار می‌شود یا اینکه موجب هردو در آن واحد می‌گردد.

۳-۴- حادثه: حادثه از لحاظ این قانون اتفاقی است پیش‌بینی نشده که تحت تأثیر عامل یا عوامل خارجی در اثر عمل یا اتفاق ناگهانی رخ می‌دهد و موجب صدماتی بر جسم یا روان بیمه‌شده می‌گردد.

۳-۵- از کارافتادگی کلی: عبارت است از کاهش قدرت کار بیمه‌شده به نحوی که نتواند با اشتغال به کار سابق یا کار دیگری بیش از یک سوم از درآمد قبلی خود را به دست آورد.

۳-۶- از کارافتادگی جزئی ناشی از کار: عبارت است از کاهش قدرت کار بیمه‌شده به نحوی که با اشتغال به کار سابق یا کار دیگر فقط قسمتی از درآمد خود را به دست آورد.

۳-۷- غرامت مقطوع نقص عضو: مبلغی است که بطور یکجا برای جبران نقص عضو یا جبران تقلیل درآمد بیمه‌شده به شخص او داده می‌شود.

۳-۸- حادثه ناشی از کار: حوادثی هستند که در حین انجام وظیفه و به سبب آن برای بیمه‌شده اتفاق می‌افتد. مقصود از حین انجام وظیفه تمام اوقاتی است که بیمه‌شده در کارگاه یا موسسات وابسته یا ساختمان‌ها و محوطه آن مشغول کار باشد و یا به دستور کارفرما در خارج از محوطه کارگاه عهده‌دار انجام مأموریتی باشد. اوقات مراجعه به درمانگاه و یا بیمارستان و یا برای معالجات درمانی و توانبخشی و اوقات رفت و برگشت بیمه‌شده از منزل به کارگاه جزء اوقات انجام وظیفه محسوب می‌گردد مشروط بر اینکه حادثه در زمان عادی رفت و برگشت به کارگاه اتفاق افتاده باشد حوادثی که برای بیمه‌شده حین اقدام برای نجات سایر بیمه‌شدگان و مساعدت به آنان اتفاق می‌افتد حادثه ناشی از کار محسوب می‌شود.

۹-۳- ماده ۷۰ قانون: بیمه‌شدگانی که طبق نظر پزشک معالج غیر قابل علاج تشخیص داده می‌شوند پس از انجام خدمات توان بخشی و اعلام نتیجه توان بخشی یا اشتغال چنانچه طبق نظر کمیسیون‌های پزشکی مذکور در ماده ۹۱ این قانون توانایی خود را کلاً یا بعضاً از دست داده باشند به ترتیب زیر با آنها رفتار خواهد شد:

(الف) هرگاه درجه کاهش قدرت کار بیمه‌شده شصت و شش درصد و بیشتر باشد از کارافتاده کلی شناخته می‌شود.

(ب) چنانچه میزان کاهش قدرت کار بیمه‌شده بین سی و سه تا شصت و شش درصد و به علت حادثه ناشی از کار باشد از کارافتاده جزئی شناخته می‌شود.

(ج) اگر درجه کاهش قدرت کار بیمه‌شده بین ده تا سی و سه درصد بوده و موجب آن حادثه ناشی از کار باشد استحقاق دریافت غرامت نقص مقطوع را خواهد داشت.

۱۰-۳- ماده ۷۱ قانون: بیمه‌شده‌ای که در اثر حادثه ناشی از کار یا بیماری حرفه‌ای از کارافتاده کلی شناخته شود بدون در نظر گرفتن مدت پرداخت حق بیمه استحقاق دریافت مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار را خواهد داشت.

۱۱-۳- ماده ۷۲ قانون: میزان مستمری ماهانه از کارافتادگی کلی ناشی از کار عبارت است از یک سی ام مزد یا حقوق متوسط بیمه‌شده ضربدر سنوات پرداخت حق بیمه مشروط بر اینکه این مبلغ از پنجاه درصد مزد یا حقوق متوسط ماهانه او کمتر و از صد درصد آن بیشتر نباشد. در مورد بیمه‌شدگانی که دارای همسر بوده یا فرزند یا پدر یا مادر تحت تکفل داشته باشند و مستمری استحقاقی آنها از شصت درصد مزد یا حقوق متوسط آنها کمتر باشد علاوه بر آن معادل ده درصد مستمری استحقاقی به عنوان کمک مشروط بر آنکه جمع مستمری و کمک از (۶۰٪) تجاوز نکند پرداخت خواهد شد.

تبصره یک: شوهر یا فرزند یا پدر یا مادر با شرایط زیر تحت تکفل بیمه شده محسوب می‌شوند:

۱- سن شوهر از شصت سال متجاوز باشد و یا به تشخیص کمیسیون‌های پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون از کارافتاده کلی بوده و در هر حال مستمری دریافت نماید و معاش او توسط زن تأمین شود.

۲- فرزندان ذکور بیمه شده که به استناد مفاد بند (۳) ماده ۴۸ قانون حمایت خانواده از تاریخ ۱۳۹۲/۲/۷ (تاریخ لازم‌الاجرا شدن قانون حمایت خانواده) حداکثر سن فرزند ذکور تا بیست سالگی (حداکثر ۱۹ سال تمام) تغییر و پس از آن منحصرأ در صورت اشتغال به تحصیل در مقاطع دانشگاهی تعیین گردیده و یا اینکه معلول از کارافتاده نیازمند شناخته شود و فرزند اناث در صورتی که فاقد شغل و شوهر باشند.

۳- سن پدر از شصت و سن مادر از پنجاه و پنج سال بیشتر بوده یا اینکه به تشخیص کمیسیون‌های پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون از کارافتاده (کلی) باشند و معاش آنها توسط بیمه شده تأمین و در هر حال مستمری دریافت نمایند.

تبصره دو: مزد یا حقوق متوسط ماهانه بیمه شده موضوع این ماده عبارت است از جمع کل مزد یا حقوق او که به مأخذ آن حق بیمه دریافت گردیده ظرف هفتصد و بیست روز قبل از وقوع حادثه ناشی از کار یا شروع بیماری حرفه‌ای که منجر به از کارافتادگی شده است تقسیم بر روزهای کار ضرب در سی.

۱۲-۳- **ماده ۷۳ قانون:** به بیمه شده‌ای که در اثر حادثه ناشی از کار بین سی و سه تا شصت و شش درصد توانایی کار خود را از دست داده باشد مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار پرداخت خواهد شد. میزان مستمری عبارت است از حاصل ضرب درصد از کارافتادگی در مبلغ مستمری از کارافتادگی کلی استحقاقی که طبق ماده ۷۲ این قانون تعیین می‌گردد.

۱۳-۳- **ماده ۷۴ قانون:** بیمه شده‌ای که در اثر حادثه ناشی از کار بین ده تا سی و سه درصد توانایی کار خود را از دست داده باشد استحقاق دریافت

غرامت نقص عضو را خواهد داشت میزان این غرامت عبارت است از سی و شش برابر مستمری استحقاقی مقرر در ماده ۷۲ این قانون ضرب در، درصد از کارافتادگی.

۱۴-۳- ماده ۷۵ قانون: بیمه‌شده‌ای که ظرف ده سال قبل از وقوع حادثه غیرناشی از کار یا ابتلاء به بیماری حداقل حق بیمه یکسال کار را که متضمن حق بیمه نود روز کار ظرف یکسال قبل از وقوع حادثه یا بیماری منجر به از کارافتادگی باشد پرداخت نموده باشد در صورت از کارافتادگی کلی حق استفاده از مستمری از کارافتادگی کلی غیرناشی از کار ماهانه را خواهد داشت.

تبصره یک: محاسبه متوسط دستمزد و مستمری از کارافتادگی موضوع ماده فوق به ترتیب مقرر در ماده ۷۲ این قانون و تبصره ۲ آن صورت خواهد گرفت.

۱۵-۳- ماده ۹۱ قانون: برای تعیین میزان از کارافتادگی جسمی و روحی بیمه‌شدگان و افراد خانواده آنها کمیسیون‌های بدوی و تجدیدنظر پزشکی تشکیل خواهد شد. ترتیب تشکیل و تعیین اعضا و ترتیب رسیدگی و صدور رأی براساس جدول میزان از کارافتادگی طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد این سازمان و سازمان تأمین خدمات درمانی به تصویب شورای عالی می‌رسد. (آیین‌نامه این ماده در تاریخ ۱۳۶۶/۳/۶ به تصویب رسیده و سازمان تأمین اجتماعی جایگزین سازمان تأمین خدمات درمانی شده است).

۱۶-۳- ماده ۹۳ قانون: تغییر میزان از کارافتادگی در موارد زیر مستلزم تجدیدنظر در مبلغ مستمری می‌باشد:

۱- مستمری از کارافتادگی کلی در صورت از بین رفتن شرایط از کارافتادگی کلی به محض اشتغال مجدد مستمری‌بگیر قطع می‌شود. در صورتی که تقلیل میزان از کارافتادگی ناشی از کار به میزان مندرج در مواد ۷۳ و ۷۴ این قانون باشد حسب مورد مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار یا غرامت نقص عضو پرداخت خواهد شد.

۲- مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار موضوع ماده ۷۳ این قانون ظرف پنج سال از تاریخ برقراری قابل تجدیدنظر می‌باشد. در صورتی که در نتیجه تجدیدنظر معلوم گردد که بیمه‌شده فاقد یکی از شرایط مقرر می‌باشد مستمری او قطع خواهد شد و در صورتی که مشمول ماده ۷۴ این قانون شناخته شود غرامت مذکور در آن ماده را دریافت خواهد نمود.

۳- هرگاه میزان از کارافتادگی جزئی ناشی از کار افزایش یابد و این تغییر نتیجه حادثه منجر به از کارافتادگی باشد مستمری از کارافتادگی جزئی حسب مورد به مستمری کلی ناشی از کار تبدیل و یا میزان مستمری از کارافتادگی جزئی افزایش خواهد یافت.

فصل دوم: مدارک و مستندات لازم جهت صدور حکم از کارافتادگی

۴- اصل و تصویر کلیه صفحات شناسنامه و کارت ملی بیمه‌شده

۵- مدارک دال بر تکفل بیمه‌شده

با عنایت به اینکه حسب ماده ۷۲ قانون در تعیین مستمری استحقاقی، بیمه‌شده متکفل از ده درصد مستمری استحقاقی به عنوان کمک بهره‌مند می‌گردد، بنابراین مدارک ذیل حسب مورد جهت تشخیص کفالت شوهر، فرزند، پدر یا مادر بیمه‌شده مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۱-۵- اصل و تصویر کلیه صفحات شناسنامه و کارت ملی همسر، فرزند، پدر یا مادر بیمه‌شده

۲-۵- نظریه کمیسیون پزشکی مبنی بر از کارافتادگی شوهر بیمه‌شده زن یا والدین بیمه‌شده

۳-۵- اصل و تصویر سند رسمی ازدواج

۴-۵- گزارش بازرسی کفالت شعبه مبنی بر تأیید تأمین معاش افراد مورد اشاره توسط بیمه‌شده اصلی

▲ ۶- گزارش بررسی حادثه ناشی از کار که توسط بازرس فنی شعبه تهیه و به تأیید مسئول امور فنی بیمه‌شدگان رسیده باشد ملاک عمل خواهد بود.

▲ ۷- تصویر پروانه ساختمانی معتبر و فیش پرداخت حق بیمه در مورد مشمولین بیمه اجباری کارگران ساختمانی

▲ ۸- تصویر مجوز اشتغال بکار جهت اتباع خارجی مبنی بر بلامانع بودن اشتغال بیمه‌شده متوفی در کارگاه و مشاغل مربوطه از سوی واحد نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی

▲ ۹- نظریه کمیسیون پزشکی بدوی

در صورتی که بیمه‌شده ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ و یا سازمان طی همین مدت از تاریخ ثبت در دبیرخانه شعبه به نظریه اعتراض ننموده و رأی کمیسیون پزشکی بدوی قطعی و لازم‌الاجرا گردیده باشد.

▲ ۱۰- نظریه کمیسیون پزشکی تجدید نظر

در صورتی که بیمه‌شده یا سازمان به نظریه کمیسیون پزشکی بدوی اعتراض نموده باشند، نظریه کمیسیون پزشکی تجدید نظر جایگزین آن خواهد شد.

◆ فصل سوم: ویژگی‌های آرای قابل استناد

▲ ۱۱- نظر به اینکه آراء کمیسیون‌های پزشکی بدوی و تجدید نظر، مبنای ارائه تعهدات موضوع از کارافتادگی (کلی، جزئی و یا غرامت نقص مقطوع) می‌باشد؛ لذا به منظور شفاف سازی، رفع ابهام و جلوگیری از ایجاد تعهدات من غیرحق یا تضييع حقوق احتمالی بیمه‌شدگان می‌بایست ضمن رعایت مفاد دستور اداری شماره ۱۰۸۲/۹۳/۱۰۰۰ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۱ حوزه معاونت درمان و فنی و درآمد با موضوع نحوه انشاء و صدور آراء در کمیسیون‌های پزشکی بدوی و تجدید نظر این آراء به لحاظ شکلی و محتوایی دارای خصوصیات ذیل نیز باشند:

۱-۱۱-۱- از آنجائی که تاریخ تشکیل کمیسیون‌های پزشکی الزاماً می‌بایست بعد از تحقق شرایط ماده ۷۰ قانون باشد، بنابراین تاریخ ابتلاء به بیماری منجر به از کارافتادگی، در آراء کمیسیون‌های پزشکی تجدید نظر باید همزمان با تشکیل کمیسیون پزشکی بدوی و یا قبل از آن تعیین شده باشد. کمیسیون‌های پزشکی تجدید نظر صرفاً مجاز به اظهار نظر در خصوص بیماری، یا بیماری‌هایی می‌باشند که کمیسیون‌های پزشکی بدوی در مورد آنها اظهار نظر نموده باشند.

۲-۱۱-۱- تاریخ تحقق از کارافتادگی در حوادث ناشی از کار، تاریخ خاتمه درمان عوارض ناشی از حادثه و پایان استراحت پزشکی متصل به تاریخ وقوع حادثه تعیین گردیده باشد.

۳-۱۱-۱- در مواردی که بیمه‌شده دچار بیماری عادی و حادثه ناشی از کار گردیده، امکان طرح همزمان بیماری عادی و حادثه ناشی از کار در کمیسیون پزشکی وجود ندارد و صرفاً پس از رسیدگی به حادثه ناشی از کار و صدور حکم قطعی در خصوص حادثه، بیماری عادی وی در کمیسیون پزشکی قابل طرح خواهد بود.

۴-۱۱-۱- در متن نظریه کمیسیون پزشکی تاریخ ابتلاء به بیماری به صورت کامل (روز، ماه و سال) اعلام شده باشد.

۵-۱۱-۱- رسیدگی و صدور رأی توسط کمیسیون‌های پزشکی بدوی و تجدیدنظر، می‌بایست صرفاً در خصوص عارضه و یا بیماری اعلام شده توسط پزشک معالج که بابت آن از سوی واحد اجرایی معرفی گردیده صورت گرفته باشد.

۶-۱۱-۱- نظریه کمیسیون پزشکی ممهور به مهر و امضاء پزشکان متخصص بیماری‌های اشاره شده در متن نظریه باشد.

۷-۱۱-۱- چنانچه بیمه‌شده در معاینات اولیه استخدام یا عقد قرارداد ادامه بیمه به صورت اختیاری، خاص، توافقی و... بابت بیماری خاصی، از کارافتاده کلی شناخته شده باشد، معرفی وی از سوی واحدهای اجرائی به کمیسیون‌های پزشکی و رسیدگی و صدور رأی توسط کمیسیون‌ها در

خصوص همان بیماری موضوعیت نخواهد داشت، مگر در صورت احراز شرایط مقرر در تذکر بند ۲۴ بخشنامه شماره ۱۹ امور فنی بیمه‌شدگان.

۸-۱۱-۱ - حسب بند ۹ آئین‌نامه اجرایی کمیسیون‌های پزشکی بدوی و تجدید نظر رأی کمیسیون پزشکی بدوی توسط کمیسیون مربوطه به بیمه‌شده حاضر در جلسه ابلاغ خواهد شد. بدین منظور دبیر کمیسیون پزشکی بدوی موظف به ابلاغ نظریه کمیسیون به بیمه‌شده و ارائه توضیحات لازم پیرامون مدت و نحوه اعتراض به رأی می‌باشد. از آنجاکه عدم ابلاغ آرای کمیسیون‌های پزشکی بدوی توسط کمیسیون‌های پزشکی منجر به تأخیر در قطعیت نظریه و نهایتاً اطاله فرایند ارائه حمایت‌های قانونی می‌گردد، لذا در مواردی که حسب تأیید بازررس فنی شعبه بیمه‌شده به علت بستری در بیمارستان، منزل و هر دلیل دیگری قادر به شرکت در جلسه کمیسیون پزشکی بدوی نباشد، نسخه اول و سوم نظریه کمیسیون پزشکی به شعبه منعکس می‌شود، در این حالت شعب سازمان مکلف‌اند از طریق احضار بیمه‌شده (در صورت امکان)، مراجعه به محل سکونت، محل بستری، محل کار و ... در اسرع وقت نسبت به ابلاغ نسخه سوم نظریه کمیسیون و ارائه توضیحات لازم به بیمه‌شده در خصوص مدت و نحوه اعتراض به رأی کمیسیون پزشکی اقدام نمایند.

۹-۱۱-۱ - آراء کمیسیون‌های پزشکی باید فاقد هر گونه قلم خوردگی بوده و یا هر گونه قلم خوردگی توسط کلیه اعضاء کمیسیون مورد تأیید قرار گرفته باشد.

۱۰-۱۱-۱ - ترکیب اعضاء کمیسیون پزشکی بایستی مطابق آئین‌نامه اجرایی کمیسیون‌های پزشکی باشد.

۱۱-۱۱-۱ - پزشک معالج نباید از اعضاء کمیسیون پزشکی صادرکننده رأی باشد.

۱۲-۱۱-۱ - در متن نظریه کمیسیون پزشکی به بند، صفحه و کد بر اساس جدول تعیین میزان نقص عضو و از کارافتادگی، اشاره گردد.

فصل چهارم: شرایط برقراری مستمری از کارافتادگی

۱۲- پس از وصول رأی کمیسیون پزشکی بدوی، مسئول امور فنی بیمه‌شدگان و مسئول امور فنی مستمری‌های شعب می‌بایست نسبت به بررسی شکلی و ماهوی متن رأی و انطباق آن با موازین قانونی اقدام و در صورت لزوم، مراتب اعتراض شعبه طی فرم نمونه شماره ۱۳ بخشنامه شماره ۱۹ امور فنی بیمه‌شدگان (پیوست ضمیمه) به صورت مستند و مستدل مشترکاً توسط مسئولین یادشده تهیه و به کمیسیون مربوطه ارجاع گردد.

۱۳- در صورت عدم اعتراض از سوی بیمه‌شده (یا وکیل قانونی وی) و یا سازمان به نظریه کمیسیون پزشکی بدوی، نظریه مذکور ظرف مدت یک ماه پس از تاریخ ابلاغ قطعی و لازم‌الاجرا خواهد بود.

۱۴- حسب مقررات جاری، روز ابلاغ و روز اقدام جزء مهلت یک ماهه جهت اعتراض محسوب نمی‌گردد، چنانچه آخرین روز مهلت مذکور مصادف با روز تعطیل باشد، اولین روز اداری پس از آن به عنوان آخرین روز مهلت محسوب و ملاک عمل خواهد بود.

۱۵- با عنایت به ماده ۹ آئین‌نامه کمیسیون‌های پزشکی بیمه‌شده و سازمان ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ نظریه کمیسیون بدوی حق اعتراض به رأی مزبور را دارند، در این صورت نظریه کمیسیون بدوی به حالت تعلیق درآمده و کمیسیون پزشکی تجدید نظر تشکیل خواهد گردید.

۱۶- کمیسیون‌های پزشکی تجدید نظر صرفاً مجاز به بررسی و اظهار نظر در خصوص مفاد نظریه کمیسیون پزشکی بدوی و بیماری‌هایی که از سوی پزشک معالج در مرحله بدوی عنوان گردیده می‌باشند و پذیرش مدارک جدید که تاریخ آن پس از تاریخ تشکیل کمیسیون پزشکی بدوی بوده فاقد محمل قانونی می‌باشد به عبارت دیگر کمیسیون‌های تجدید نظر می‌بایست از بررسی کلیه مدارک و مستندات که تاریخ صدور آنها بعد از تاریخ تشکیل کمیسیون‌های بدوی می‌باشد امتناع نماید.

▲ ۱۷- به منظور تحقق ماده ۷۰ قانون تأمین اجتماعی، تاریخ ابتلاء به بیماری یا تاریخ تحقق از کارافتادگی که توسط کمیسیون‌های پزشکی تجدید نظر تعیین می‌گردند، می‌بایست همزمان یا قبل از تاریخ تشکیل کمیسیون‌های بدوی باشد. در غیر این صورت مراتب به عنوان ابهام در رأی محسوب و می‌بایست از طریق ادارات کل استان‌ها به کمیسیون‌های پزشکی جهت رفع ابهام اعاده گردد.

با صدور نظریه کمیسیون پزشکی مبنی بر تعیین میزان از کارافتادگی، ارسال آن به واحد اجرایی و قطعیت رأی صادره بر اساس نوع از کارافتادگی، کمک‌های قانونی بلند مدت در دو گروه بیماری‌های عادی، حوادث غیر ناشی از کار و حوادث ناشی از کار ارائه می‌گردد:

الف) بیماری‌های عادی و حوادث غیر ناشی از کار

▲ ۱۸- با عنایت به عبارت قبل از وقوع حادثه غیر ناشی از کار یا ابتلاء به بیماری ... در متن ماده ۷۵ قانون و به منظور تعیین احراز شرایط استحقاق بیمه‌شدگان جهت بهره‌مندی از حمایت از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار روز ابتلا جزء مهلت مقرر قانونی (ظرف یک سال و ده سال) لحاظ نخواهد شد.

▲ ۱۹- با توجه به عبارت ظرف یک سال قبل از وقوع حادثه یا بیماری منجر به از کارافتادگی ... در مواردی که سال کیسه در مهلت یک سال واقع گردد مدت ۳۶۶ روز به عنوان یک سال در نظر گرفته خواهد شد.

مثال ۱: بیمه‌شده‌ای که از تیر ماه سال ۱۳۸۹ لغایت آذر ماه ۱۳۹۱ به طور متوالی دارای سوابق پرداخت حق بیمه به صورت اجباری می‌باشد طبق نظریه کمیسیون پزشکی بدوی مورخ ۱۳۹۴/۶/۹ با تاریخ ابتلا به بیماری ۱۳۹۲/۷/۱ از کارافتاده کلی گردیده است که در این حالت با توجه به کیسه بودن سال ۱۳۹۱ بیمه‌شده شروط ماده ۷۵ قانون را جهت برقراری مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار احراز می‌نماید.

۲۰- سوابق اشتغال و پرداخت حق بیمه مؤثر در احراز شرایط ماده ۷۵ قانون به شرح ذیل می‌باشد:

۲۰-۱- سوابق پرداخت حق بیمه به واسطه اشتغال

۲۰-۲- غرامت دستمزد ایام بیماری و بارداری

۲۰-۳- ایام دریافت مقرری بیمه بیکاری

۲۰-۴- سوابق مدت خدمت نظام وظیفه و حضور در جبهه بیمه‌شدگان

۲۰-۵- کلیه سوابق منتقله از سایر صندوق‌ها پس از پرداخت مابه‌التفاوت

۲۰-۶- پرداخت حق بیمه در قالب گروه‌های خاص بیمه‌ای

۲۰-۷- سوابق پرداخت حق بیمه به صورت اختیاری

۲۰-۸- بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد با نرخ حق بیمه ۲۰٪ (بیمه بازنشستگی، از کارافتادگی کلی و فوت - ۱۸٪ سهم بیمه‌شده + ۲٪ سهم دولت -)

۲۰-۹- سوابق بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد قبل از تاریخ ۱۳۷۴/۱/۱.

توجه ۱: سوابق ایجادشده ناشی از قراردادهای بیمه حرف و مشاغل آزاد قبل از تاریخ ۱۳۷۷/۱/۱ با نرخ‌های ۱۰٪، ۱۲٪ و ۱۶٪ به ترتیب در حکم نرخ‌های ۱۲٪، ۱۴٪ و ۱۸٪ بعد از ۱۳۷۷/۱/۱ می‌باشد.

۲۰-۱۰- بیمه‌برانیان خارج از کشور با نرخ ۲۰٪ (بیمه بازنشستگی، از کارافتادگی کلی و فوت - ۱۸٪ سهم بیمه‌شده + ۲٪ سهم دولت)

۲۰-۱۱- سوابق پرداخت حق بیمه بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو با نرخ ۱۴٪ در صورتی که مطابق ضوابط مقرر در بخش اول ماده ۱۰ آئین‌نامه اجرائی قانون بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسه‌دار (کددار) به سابقه کامل تبدیل گردد. در غیر این صورت به نسبت پنجاه درصد سنوات پرداخت حق بیمه ملاک عمل خواهد بود.

توجه ۲: کلیه بیمه‌شدگان اعم از اجباری، اختیاری، مشاغل آزاد و ... که از آخرین پرداخت آنان بیش از سه ماه و یک روز سپری نشده باشد

می‌توانند با ارائه درخواست و پرداخت مابه‌التفاوت حق بیمه نسبت به تبدیل سوابق قانون بیمه بازنشستگی، فوت و از کارافتادگی بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو مصوب ۱۳۷۶/۹/۱۱ مجلس شورای اسلامی با نرخ ۱۴٪ به سوابق کامل اقدام نمایند.

۱۲-۲۰- سوابق ذیل در احراز شرایط برقراری مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار مؤثر نبوده و صرفاً در تعیین میزان مستمری، کمک هزینه عائله‌مندی، حق سنوات و سایر مزایای قانونی لحاظ می‌گردد:

۱-۱۲-۲۰- سنوات ارفاقی مشمولین قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب ۱۳۶۸/۱/۲۰

۲-۱۲-۲۰- سابقه پرداخت حق بیمه دوران انقطاع بیمه‌شدگان اختیاری و صاحبان حرف و مشاغل آزاد

۳-۱۲-۲۰- در صورتی که بیمه‌شده بدون احتساب سوابق پرداخت حق بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد با نرخ‌های ۱۲ و ۱۴ درصد، شروط ماده ۷۵ قانون را احراز نماید.

۴-۱۲-۲۰- سوابق مازاد سنی

۵-۱۲-۲۰- سوابق کارفرمایان حقیقی و حقوقی غیر دولتی

▲ ۲۱- تاریخ وقوع حادثه غیر ناشی از کار یا تاریخ ابتلا به بیماری منجر به از کارافتادگی مندرج در نظریه کمیسیون پزشکی ملاک بررسی احراز شرایط ماده ۷۵ قانون و تعیین میزان مستمری خواهد بود.

▲ ۲۲- محاسبه متوسط دستمزد و مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار بر اساس تبصره ماده ۷۵ قانون به ترتیب مقرر در ماده ۷۲ قانون و تبصره ۲ آن به شرح ذیل می‌باشد:

۱-۲۲- از آنجائی که مدت دریافت مقرری بیمه بیکاری و دستمزد ایام بیماری جزء سوابق پرداخت حق بیمه محسوب می‌گردد، در مواردی که بیمه‌شده کل دوره زمانی ظرف ۷۲۰ روز قبل از ابتلاء به بیماری یا وقوع

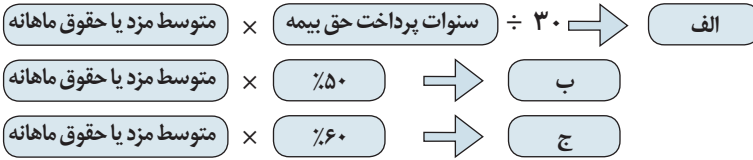
حادثه غیر ناشی از کار را مقرری بیمه بیکاری یا غرامت دستمزد ایام بیماری دریافت نموده باشد، حقوق و مزایای ظرف ۷۲۰ روز زمان اشتغال قبل از شروع بیمه بیکاری یا غرامت دستمزد ایام بیماری ملاک محاسبه متوسط دستمزد قرار می‌گیرد. (به عبارت دیگر در مواردی که بیمه‌شده به موجب دریافت مقرری بیمه بیکاری یا غرامت دستمزد ایام بیماری فاقد حتی یک روز پرداخت حق بیمه ظرف ۷۲۰ روز قبل از ابتلاء به بیماری یا وقوع حادثه غیر ناشی از کار باشد، حقوق و مزایای ظرف ۷۲۰ روز زمان اشتغال قبل از شروع بیمه بیکاری یا غرامت دستمزد ایام بیماری ملاک محاسبه متوسط دستمزد قرار می‌گیرد).

۲-۲۲-۲ چنانچه بیمه‌شدگان اختیاری، صاحبان حرف و مشاغل آزاد یا سایر گروه‌های خاص بیمه‌ای در حین پرداخت حق بیمه مربوطه در کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی شاغل شده و یا به واسطه اشتغال از طریق طرح سابق بیمه رانندگان به طور همزمان حق بیمه پرداخت نموده باشند، در مدتی که به طریق مذکور حق بیمه پرداخت شده باشد، صرفاً پرداخت حق بیمه به صورت اجباری یا از طریق طرح سابق بیمه رانندگان که به واسطه اشتغال می‌باشد مبنای محاسبات خواهد بود. بدیهی است در هر حال و در صورت تحقق همزمانی پرداخت حق بیمه به دو یا چند طریق سوابق پرداخت حق بیمه به اعتبار اشتغال در کارگاه ملاک عمل قرار می‌گیرد و به هیچ عنوان جمع دو یا چند دستمزد مبنای پرداخت حق بیمه به صورت اجباری و سایر گروه‌های بیمه‌ای جهت ارائه تعهدات قانونی مؤثر نخواهد بود.

▲ **۲۳-۲** جهت سهولت درک و تفهیم نحوه تعیین میزان مستمری از کارافتادگی کلی بر اساس ماده ۷۲ قانون و تبصره دو آن الگوریتم ذیل ترسیم گردیده است:

$$\left(\begin{array}{l} \text{جمع کل مزد یا حقوق مأخذ کسر حق} \\ \text{بیمه ظرف ۷۲۰ روز قبل از تاریخ وقوع} \\ \text{حادثه یا شروع بیماری} \end{array} \right) \div 30 \times \text{روزهای کار} \rightarrow \left(\begin{array}{l} \text{مزد یا حقوق} \\ \text{متوسط ماهانه} \end{array} \right)$$

مبالغ الف، ب و ج را به ترتیب ذیل تعریف می‌نمائیم:

۱-۲۳-۱- مستمری استحقاقی بیمه‌شده غیر متکفل برابر است با:

- مبلغ الف: اگر بزرگ‌تر از مبلغ ب و کوچکتر از متوسط دستمزد باشد.

- مبلغ ب: اگر بزرگ‌تر از مبلغ الف باشد.

- متوسط مزد یا حقوق ماهانه: اگر مبلغ الف بزرگ‌تر از متوسط دستمزد باشد.

۲-۲۳-۲- مستمری استحقاقی بیمه‌شده متکفل برابر است با:

به منظور محاسبه مستمری استحقاقی بیمه‌شده متکفل، مستمری استحقاقی بیمه‌شده غیر متکفل به روش فوق محاسبه و چنانچه مستمری استحقاقی تعیین‌شده کوچکتر از مبلغ ج باشد، مستمری استحقاقی بیمه‌شده متکفل برابر خواهد بود با: مستمری استحقاقی بیمه‌شده غیر متکفل به علاوه ده درصد مستمری استحقاقی مشروط به اینکه از مبلغ ج تجاوز ننماید در غیر اینصورت مبلغ ج به‌عنوان مستمری استحقاقی در نظر گرفته خواهد شد.

$$\text{مستمری استحقاقی} \times ۱۰\% \text{ کمک}$$

$$\text{کمک} + \text{مستمری استحقاقی} \rightarrow \text{مستمری استحقاقی متکفل}$$

مشروط بر آنکه از %۶۰ متوسط مزد ماهانه (مبلغ ج) تجاوز ننماید.

یادآوری: اصلاح ماده ۷۲ قانون (تغییر ضریب $\frac{1}{35}$ به $\frac{1}{3}$)
 از زمان اجرای قانون تأمین اجتماعی به موجب مقررات ماده ۷۲ قانون
 در تعیین میزان مستمری‌های از کارافتادگی ضریب $\frac{1}{35}$ ملاک عمل بوده
 است:

مستمری از کارافتادگی = $\frac{\text{بیمه حق پرداخت سنوات} \times \text{ماهانه مزد متوسط}}{35}$
 ولیکن با اصلاح قانون و از تاریخ ۷۲/۲/۱ به بعد ضریب مزبور به $\frac{1}{3}$
 تغییر و اصلاح گردید بنابراین:

- از تاریخ ۵۴/۵/۱۰ لغایت ۷۲/۱/۳۱، ضریب $\frac{1}{35}$

- از تاریخ ۷۲/۲/۱ ضریب $\frac{1}{3}$

▲ **۲۴-** در پایان عملیات محاسبه مستمری چنانچه رقم مستمری استحقاقی
 بدست آمده از حداقل دستمزد کارگر عادی در سال برقراری کمتر باشد
 میزان **مستمری از کارافتادگی کلی** تا حداقل دستمزد همان سال ترمیم و
 قابل پرداخت خواهد بود.

▲ **۲۵-** میزان مستمری از کارافتادگی کلی بیمه‌شدگانی که با احتساب سوابق
 بیمه‌پردازی آنان در قالب بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو مصوب ۱۳۷۶/۹/۱۱
 (با نرخ ۱۴٪)، اقدام به پرداخت مابه‌التفاوت حق بیمه و تبدیل سوابق پرداخت حق
 بیمه خود به سوابق کامل نموده‌اند و با سوابق موصوف شرایط برقراری مستمری
 از کارافتادگی کلی را احراز می‌نمایند در هر حال نباید از نصف حداقل مزد کارگر
 عادی در زمان برقراری بیشتر و از دو سوم آن (نصف حداقل مزد) کمتر باشد.
 به عبارت دیگر حداکثر مستمری این قبیل بیمه‌شدگان معادل یک دوم ($\frac{1}{2}$) و
 حداقل آن معادل یک سوم ($\frac{1}{3}$) حداقل مزد کارگر عادی در زمان برقراری
 خواهد بود.

توجه ۳: با عنایت به اینکه در آمد ماهانه مبنای محاسبه حق بیمه
 بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو مصوب ۱۳۷۶/۹/۱۱ بطور مقطوع
 پنجاه درصد (۵۰٪) حداقل دستمزد کارگر عادی می‌باشد، بنابراین
 در تعیین میزان مستمری سوابق به صورت کامل لحاظ می‌گردد. (به

عبارت دیگر سنوات بیمه‌شدگان موصوف صرفاً در احراز شرایط به نسبت پنجاه درصد لحاظ خواهد شد.)

ب) حوادث ناشی از کار

▲ ۲۶- به موجب مواد ۷۱، ۷۳ و ۷۴ قانون، در صورت بروز حادثه ناشی از کار بیمه‌شدگان بدون در نظر گرفتن میزان سابقه پرداخت حق بیمه، استحقاق دریافت حمایت‌های کوتاه مدت و بلند مدت ناشی از کار را خواهند داشت.

با توجه به اینکه ارائه حمایت‌های بلند مدت ناشی از کار منوط به بررسی حوادث و تأیید ناشی از کار بودن آن می‌باشد، بنابراین گزارشات تأییدشده حوادث ناشی از کار و نظریه کمیسیون پزشکی به منظور ارائه حمایت‌های بلند مدت از کارافتادگی ناشی از کار از اهمیت بسزایی برخوردار می‌باشد. نظر به حساسیت امر امکان برقراری و ارائه حمایت‌های از کارافتادگی ناشی از کار در صورتی میسر خواهد بود که گزارش حادثه ناشی از کار به صورت مکانیزه از طریق واحد امور فنی بیمه‌شدگان در سیستم ثبت گردیده باشد.

در گروه حوادث ناشی از کار حمایت‌ها عبارتند از:

- مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار؛
- مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار؛
- غرامت مقطوع نقص عضو.

ب- ۱) مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار

▲ ۲۷- در صورت وقوع حادثه ناشی از کار و تحقق بند «الف» ماده ۷۰ قانون بر اساس نظریه کمیسیون پزشکی

موضوع ماده ۹۱ قانون، به موجب ماده ۷۱ قانون بیمه‌شده استحقاق دریافت مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار را خواهد داشت.

▲ ۲۸- تعیین مبلغ مستمری استحقاقی و قابل پرداخت از کارافتادگی کلی ناشی از کار مطابق بند های «۲۳ و ۲۴» می‌باشد.

ب-۲) مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار

▲ ۲۹- در صورت وقوع حادثه ناشی از کار و تحقق بند «ب» ماده ۷۰ قانون بر اساس نظریه کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون، به موجب ماده ۷۳ قانون بیمه شده استحقاق دریافت مستمری از کارافتاده جزئی ناشی از کار را خواهد داشت.

▲ ۳۰- در اجرای ماده ۷۳ قانون و به منظور تعیین میزان مستمری از کارافتادگی جزئی کلیه سوابق پرداخت حق بیمه مورد قبول تا تاریخ تحقق از کارافتادگی جزئی لحاظ می‌گردد.

▲ ۳۱- مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار بر اساس ماده ۷۳ قانون پس از تعیین مستمری استحقاقی مطابق بند «۲۳» طبق فرمول ذیل تعیین می‌گردد:

$$\text{مبلغ مستمری استحقاقی از کارافتادگی کلی} \times \text{درصد از کارافتادگی جزئی} \rightarrow \text{مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار}$$

▲ ۳۲- تشخیص حوادث ناشی از کار منجر به فوت یا از کارافتادگی کلی مشمولین بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد حسب تبصره «۵» ماده «۴» آیین‌نامه اجرایی قانون اصلاح بند «ب» و تبصره «۳» ماده «۴» قانون تأمین اجتماعی - در خصوص صاحبان حرف و مشاغل آزاد - (مصوب ۱۳۶۶/۷/۲۹) به عهده کمیسیونی مرکب از مسئول واحد تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل، مسئول شعبه و بازرس فنی با رعایت مقررات کلی قانون تأمین اجتماعی خواهد بود. بنابراین بیمه‌شدگان مذکور (صاحبان حرف و مشاغل آزاد) صرفاً از مستمری از کارافتادگی کلی (ناشی و غیر ناشی از کار) بهره‌مند خواهند شد و حمایت از کارافتادگی جزئی و غرامت مقطوع نقص عضو برای این افراد موضوعیت نخواهد داشت.

▲ ۳۳- مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار آن دسته از بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی که در حین استفاده از مستمری مذکور، مشمول مقررات سایر صندوق‌های بیمه و بازنشستگی قرار می‌گیرند تا زمانی که

سابقه پرداخت حق بیمه خود نزد سازمان تأمین اجتماعی را برابر ضوابط و مقررات قانونی مربوط به نقل و انتقال حق بیمه به سایر صندوق‌ها منتقل نمایند، علی‌رغم شمول مقررات صندوق مقصد بر ایشان همچنان قابل پرداخت بوده و مادامی که سوابق آنها در سازمان تأمین اجتماعی محفوظ باشد پرداخت مستمری یادشده با لحاظ مفاد بندهای «۲» و «۳» ماده ۹۳ قانون تأمین اجتماعی ادامه خواهد داشت.

▲ **۳۴-** پرداخت مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار آن دسته از بیمه‌شدگان که پس از شمول مقررات سایر صندوق‌های بیمه و بازنشستگی بر آنها، سوابق بیمه‌ای خود را نیز از سازمان تأمین اجتماعی به صندوق دیگر منتقل می‌نمایند از تاریخ انتقال سابقه (تاریخ صدور چک توسط شعبه) به علت حذف سابقه در سازمان تأمین اجتماعی، قطع می‌گردد.

▲ **۳۵-** هرگاه مستمری‌بگیر از کارافتاده جزئی مشمول دریافت مستمری‌های بازنشستگی و یا از کارافتاده کلی گردد یا فوت نماید، رعایت موارد ذیل الزامیست:

۱- **۳۵-** توقف پرداخت مستمری از کارافتادگی جزئی از تاریخ برقراری مستمری بازنشستگی، از کارافتادگی کلی یا بازماندگان.

۲- **۳۵-** میزان مستمری از کارافتادگی جزئی متعلقه می‌بایست به عنوان قسمتی از دستمزد بیمه‌شده تلقی و حسب مورد در تعیین متوسط دستمزد مبنای محاسبه مستمری‌های بازنشستگی، از کارافتادگی کلی و یا بازماندگان منظور گردد.

۳- **۳۵-** نظر به اینکه مبنای محاسبه مستمری بازنشستگی متوسط دستمزد مقرر در تبصره ذیل ماده ۷۷ قانون و مبنای احتساب مستمری‌های از کارافتادگی کلی و بازماندگان تبصره «۲» ماده ۷۲ قانون می‌باشد در تعیین متوسط دستمزدهای مذکور می‌بایست مبلغ مستمری از کارافتادگی جزئی همانند یکی از عناوین حقوق و مزایای بیمه‌شده عیناً حسب ماه‌ها و روزهای مربوطه به دیگر حقوق و مزایای بیمه‌شده افزوده گردد (به عبارت دیگر در احتساب از کارافتادگی جزئی به عنوان بخشی از دستمزد ضروری است به

این مهم توجه نمایند که چنانچه بیمه‌شده ظرف ۷۲۰ روز و یا در محاسبه آخرین دو سال مورد بحث در ماه‌ها و یا روزهائی فاقد کارکرد بوده و در نتیجه دستمزدی نداشته باشد مبلغ مستمری جزئی نیز قابل احتساب نخواهد بود)

۳۵-۴- با توجه به این نکته که مبلغ مستمری جزئی مشمول کسر حق بیمه شناخته نشده لذا در رابطه با احتساب آن به عنوان بخشی از دستمزد رعایت حداکثر حقوق و مزایای مشمول کسر حق بیمه ضروری نمی‌باشد (به عبارت دیگر مبلغ مستمری از کارافتادگی جزئی می‌تواند مازاد بر حداکثر میزان حقوق و مزایای مشمول کسر حق بیمه در تعیین متوسط دستمزد مستمری‌های بازنشستگی، از کارافتادگی کلی یا بازماندگان منظور گردد).

۳۶- در صورت فوت بیمه‌شده مشمول دریافت حمایت از کارافتادگی جزئی ناشی از کار و عدم احراز شرایط برقراری مستمری بازماندگان، مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار از تاریخ فوت مختومه می‌گردد.

۳۷- با توجه به تعریف از کارافتادگی جزئی در بند ۱۴ ماده ۲ قانون و امکان اشتغال و بیمه‌پردازی این قبیل مستمری‌بگیران، پرداخت مستمری از کارافتادگی جزئی بدون رعایت ماده ۱۱۱ و ماده ۸۹ قانون بوده و به واسطه دریافت مستمری از کارافتادگی جزئی نمی‌توانند از حمایت‌های درمانی سازمان بهره‌مند گردند.

۳۸- در پرداخت مستمری از کارافتادگی جزئی رعایت ماده ۹۴ قانون بجز در موارد کمک ازدواج و عائله‌مندی و بیمه بیکاری الزامی است.

۳۹- در مواردی که مستمری از کارافتادگی جزئی به علت برقراری مستمری از کارافتادگی کلی، بازنشستگی و بازماندگان مختومه و به عنوان قسمتی از دستمزد در تعیین میزان مستمری‌های مذکور در نظر گرفته شود چنانچه مستمری استحقاقی بیش از حداقل سال پرداخت تعیین گردد و کارفرما در اجرای تبصره ۱ ماده ۶۶ قانون بری الذمه نشده باشد، وصول خسارات وارده به سازمان در اجرای ماده ۶۶ قانون (صرفاً به میزان از کارافتادگی جزئی) به قوت خود باقی خواهد ماند و در صورتی که در

سالهای آتی در اجرای ماده ۹۶ قانون میزان مستمری پرداختی به حداقل مستمری کاهش یابد اجرای ماده ۶۶ قانون جهت مستمری از کارافتادگی جزئی متوقف خواهد شد.

ب- ۳) غرامت مقطوع نقص عضو

در صورت وقوع حادثه ناشی از کار و تحقق بند ج ماده ۷۰ قانون بر اساس نظریه کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون، به موجب ماده ۷۴ قانون بیمه شده استحقاق دریافت غرامت مقطوع نقص عضو را خواهد داشت.

▲ ۴۰- در اجرای ماده ۷۴ قانون و به منظور تعیین میزان غرامت مقطوع نقص عضو کلیه سوابق پرداخت حق بیمه مورد قبول لغایت پایان استراحت پزشکی متصل به حادثه (تاریخ تحقق) در نظر گرفته خواهد شد. مبنای تعیین متوسط دستمزد تاریخ وقوع حادثه ناشی از کار می باشد.

▲ ۴۱- غرامت مقطوع نقص عضو بر اساس ماده ۷۴ قانون پس از تعیین مستمری استحقاقی مطابق بند ۲۳ از طریق فرمول زیر تعیین می گردد:

$$\text{مبلغ مستمری استحقاقی از کارافتادگی کلی} \times \text{درصد از کارافتادگی جزئی} \times ۳۶ \Rightarrow \text{غرامت مقطوع نقص عضو}$$

فصل پنجم: تاریخ برقراری و پرداخت مستمری از کارافتادگی

الف) تاریخ برقراری مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار

▲ ۴۲- تاریخ برقراری مستمری از کارافتادگی زمانی است که امکان

بررسی تحقق، عدم تحقق، میزان از کارافتادگی و احراز یا عدم احراز شرایط بیمه شده فراهم می گردد. با عنایت به اینکه با تشکیل کمیسیون پزشکی (موضوع ماده ۹۱ قانون) و صدور نظریه کمیسیون پزشکی شرایط فوق مهیا می گردد، بنابراین تاریخ تشکیل کمیسیون پزشکی تاریخ برقراری مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار خواهد بود.

▲ ۴۳- با توجه به اینکه تشخیص و اعلام از کارافتادگی در زمره وظایف کمیسیون‌های پزشکی بدوی و تجدید نظر می‌باشد و ماهیت کمیسیون‌های مزبور متفاوت و الزاماً در دو مقطع زمانی مختلف تشکیل می‌گردد و بر اساس نوع بیماری، از کارافتادگی و سایر عوامل ذیمدخل اقدام به صدور رأی می‌نمایند، حالات ذیل در خصوص تشخیص و تعیین تاریخ برقراری و پرداخت مستمری متصور می‌باشد:

۱- ۴۳- در مواقعی که نظریه کمیسیون پزشکی بدوی مستند برقراری مستمری باشد تاریخ برقراری مستمری از کارافتادگی کلی، برابر با تاریخ تشکیل آخرین کمیسیون پزشکی بدوی که بر اساس آن بیمه‌شده حائز شرایط برقراری مستمری از کارافتادگی کلی گردیده، خواهد بود.

۲- ۴۳- در مواردی که بیمه‌شده یا سازمان حسب ضوابط و مقررات قانونی به نظریه کمیسیون پزشکی بدوی اعتراض نموده و بیمه‌شده بر اساس نظریه کمیسیون پزشکی تجدید نظر مشمول دریافت حمایت‌های از کارافتادگی گردد، در این موارد و به منظور جلوگیری از تضییع حقوق بیمه‌شدگان نظریه کمیسیون پزشکی تجدید نظر جایگزین نظریه کمیسیون بدوی گردیده و نظریه کمیسیون پزشکی تجدید نظر از تاریخ تشکیل کمیسیون پزشکی بدوی که مورد اعتراض قرار گرفته قابل اجرا می‌باشد.

ب) تاریخ پرداخت مستمری از کارافتادگی

ب- ۱) مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار

▲ ۴۴- نظر به اینکه بیماری‌های منجر به از کارافتادگی معمولاً دارای سیر طبیعی از نهفتگی، ظهور آثار و علائم بالینی، پیشرفت و بهبود، رشد و عقب نشینی، تغییر و تثبیت، اوج و در نهایت ایجاد ناتوانی دائمی می‌باشند و حسب ماده ۷۰ قانون، بیمه‌شدگان در صورتی که طبق نظر پزشک معالج غیر قابل علاج تشخیص داده شوند پس از انجام خدمات توانبخشی و اعلام نتیجه توانبخشی یا اشتغال در کمیسیون‌های پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون شرکت می‌نمایند، بنابراین تاریخ پرداخت مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار تاریخ برقراری مستمری یا ترک کار هر کدام مؤخر باشد خواهد بود.

▲ ۴۵- در مواردی که بیمه‌شدگان با رعایت قوانین و مقررات مربوطه، اقدام به نقل و انتقال حق بیمه و سوابق از سایر صندوق‌ها نمایند یا با پرداخت مابه‌التفاوت، سوابق حق بیمه بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو با نرخ ۱۴٪ را به سابقه کامل تبدیل کنند و یا اقدام به پرداخت حق بیمه سوابق مدت خدمت نظام وظیفه و حضور در جبهه نمایند و سوابق مذکور منجر به احراز شرایط برقراری مستمری گردد، چنانچه تاریخ پرداخت مابه‌التفاوت توسط بیمه‌شده مؤخر بر تاریخ برقراری یا ترک کار باشد مبنای پرداخت مستمری تاریخ پرداخت مابه‌التفاوت توسط بیمه‌شده خواهد بود.

ب - ۲) مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار

▲ ۴۶- با توجه به اینکه بیمه‌شدگان از تاریخ وقوع حادثه ناشی از کار مشمول حمایت‌های سازمان قرار می‌گیرد و وفق قانون از حمایت‌های کوتاه مدت (درمان، غرامت دستمزد ایام بیماری و...) بهره‌مند می‌گردند، لذا به محض پایان حمایت‌های کوتاه مدت، زمان ارائه حمایت‌های بلند مدت از کارافتادگی کلی و جزئی ناشی از کار فرا می‌رسد. در این راستا کمیسیون‌های پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون باید با در نظر گرفتن تاریخ وقوع حادثه و با توجه به مدت استفاده بیمه‌شده از غرامت دستمزد ایام بیماری متصل به تاریخ وقوع حادثه؛ به گونه‌ای انشاء رأی نمایند که تاریخ تحقق از کارافتادگی افراد حتماً مشخص و در متن رأی قید گردد به نحوی که بین تاریخ خاتمه درمان بیمه‌شده تا تاریخ تعیین‌شده از سوی کمیسیون‌های پزشکی به عنوان تاریخ تحقق از کارافتادگی فاصله زمانی وجود نداشته باشد. بنابراین تاریخ پرداخت مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار برابر خواهد بود با تاریخ تحقق متصل به پایان استراحت پزشکی تعیین‌شده توسط کمیسیون پزشکی یا ترک کار بیمه‌شده هر کدام مؤخر باشد.

توجه ۴: با عنایت به مفاد بند فوق تاریخ برقراری و پرداخت مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار می‌تواند قبل از تاریخ تشکیل کمیسیون پزشکی قرار گیرد.

ب - ۳) تاریخ برقراری و پرداخت مستمری از کارافتادگی جزئی

▲ ۴۷- با توجه به اینکه کلیه بیمه‌شدگان از تاریخ وقوع حادثه ناشی از کار مشمول حمایت‌های سازمان (کوتاه مدت و بلند مدت) قرار می‌گیرند، بنابراین تاریخ برقراری و پرداخت مستمری از کارافتادگی جزئی صرف‌نظر از نوع کمیسیون (بدوی یا تجدید نظر) در همه حال؛ تاریخ پایان معالجات پزشکی متصل به حادثه (تاریخ تحقق از کارافتادگی تعیین شده توسط کمیسیون‌های پزشکی) خواهد بود.

فصل ششم: بهره‌مندی مشمولین دریافت حمایت از کارافتادگی

از خدمات درمان

▲ ۴۸- کلیه مستمری‌بگیران از کارافتاده کلی ناشی از کار (به غیر از مشمولین بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد که استفاده از حمایت‌های درمان آنان تابع ضوابط حرف و مشاغل آزاد می‌باشد) مشمول ماده ۸۹ قانون بوده و با کسر ۲٪ مبلغ مستمری ماهانه از خدمات درمانی برخوردار خواهند شد.

▲ ۴۹- بیمه‌شدگانی که بدون لحاظ سوابق بیمه‌پردازی بر اساس مقررات بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد (با نرخ‌های قابل قبول) شروط ماده ۷۵ قانون جهت برقراری مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار را احراز نمایند و یا دارای حداقل ۱۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه به صورت اجباری باشند مطابق ماده ۸۹ قانون تأمین اجتماعی با کسر ۲٪ مبلغ مستمری ماهانه از خدمات درمان برخوردار می‌شوند. به عبارت دیگر بیمه‌شدگانی که سوابق پرداخت حق بیمه آنان به صورت اجباری کمتر از ۱۰ سال باشد و با لحاظ سوابق بیمه‌پردازی بر اساس مقررات بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد (با نرخ‌های قابل قبول) شروط ماده ۷۵ قانون جهت برقراری مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار را احراز نمایند و تمایل به بهره‌مندی از خدمات درمانی سازمان را داشته باشند به موجب بند ۴ ماده ۱۳ قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۱۳۷۳/۸/۳ مجلس شورای اسلامی در صورت پرداخت ۱۰۰٪ حق سرانه درمان در ماه

برای خود و کلیه افراد تحت تکفل قانونی می‌توانند از حمایت‌های درمان سازمان بهره‌مند گردند. در صورت عدم تمایل به استفاده از درمان، وجهی از مستمری آنان کسر نخواهد شد.

توجه ۵: سوابق پرداخت حق بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد مربوط به قبل از ۱۳۷۴/۱/۱ و همچنین کلیه سوابق پرداخت حق بیمه با ماهیت اختیاری (با نرخ‌های ۲۶٪ و ۲۷٪) به عنوان سابقه پرداخت حق بیمه اجباری ملاک عمل خواهد بود.

▲ **۵۰-** چنانچه بیمه‌شدگان صاحبان حرف و مشاغل آزاد در زمان ارتباط خود با سازمان امر درمان را انتخاب نموده باشند و مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار آنان قبل از ۱۳۷۴/۱/۱ برقرار شده باشد کماکان مشمول ماده ۸۹ قانون بوده و همانند سایر مستمری‌بگیران از حمایت درمان برخوردار خواهند شد.

▲ **۵۱-** بیمه‌شدگان مشمول قانون بافندگان قالی، قالیچه، گلیم و زیلو مصوب ۱۳۷۶/۹/۱۱ (با نرخ ۱۴٪) در صورت بهره‌مندی از مزایای مستمری از کارافتادگی کلی نمی‌توانند از حمایت‌های درمان استفاده نمایند. بنابراین کسر ۲ درصد ماده ۸۹ قانون یا سرانه درمان از مستمری این قبیل مستمری‌بگیران فاقد وجهت قانونی می‌باشد.

▲ **۵۲-** با عنایت به تعاریف از کارافتادگی جزئی و غرامت مقطوع نقص عضو در بندهای ۱۴ و ۱۷ ماده ۲ قانون، دریافت‌کنندگان حمایت‌های مذکور به دلیل امکان اشتغال به کار نمی‌توانند از مزایای درمان سازمان بهره‌مند گردند.

فصل هفتم: فرایند انجام کار و صدور احکام مستمری از کارافتادگی

الف) فرایند صدور ترک کار، احکام برقراری و تغییرات مستمری

▲ **۵۳-** پس از قطعیت آرای کمیسیون‌های پزشکی واحدهای امور فنی مستمری‌های شعب مکلف‌اند حداکثر ظرف ۲ روز اداری نسبت به ثبت

اطلاعات در فرم صدور احکام مستمری از زیر گروه منوی تعهدات بلند مدت و همچنین درخواست اعلام سابقه از طریق ثبت اطلاعات در فرم دفتر اعلام سابقه سیستم مکانیزه اقدام نمایند.

▲ **۵۴-** پس از اعلام قطعی سوابق پرداخت حق بیمه توسط واحد نام نویسی و حساب‌های انفرادی، واحد امور فنی مستمری‌های شعب مکلف‌اند حداکثر ظرف ۲ روز اداری اطلاعات مربوط به کمیسیون پزشکی را در فرم‌های نمونه شماره ۱، ۲، ۳ و ۴ که در سیستم مکانیزه با عناوین ذیل طراحی گردیده حسب مورد ثبت نمایند.

▲ **۵۴-۱-** فرم نمونه شماره ۱ «ضمائم درخواست از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار»

▲ **۵۴-۲-** فرم نمونه شماره ۲ «ضمائم درخواست از کارافتادگی کلی ناشی از کار»

▲ **۵۴-۳-** فرم نمونه شماره ۳ «ضمائم درخواست از کارافتادگی جزئی ناشی از کار»

▲ **۵۴-۴-** فرم نمونه شماره ۴ «ضمائم درخواست غرامت مقطوع نقص عضو»

▲ **۵۵-** با توجه به لزوم استفاده از سیستم مکانیزه، جهت ثبت بازرسی فنی در حوادث ناشی از کار امکان تکمیل اطلاعات در فرم‌های نمونه شماره ۱، ۲، ۳ و ۴ در صورتی امکان‌پذیر خواهد بود که برای بیمه‌شده در سیستم مکانیزه، بازرسی ناشی از کار تأییدشده توسط واحدامور فنی بیمه‌شدگان ثبت گردیده باشد.

▲ **۵۶-** پس از ثبت اطلاعات کمیسیون پزشکی به شرح فوق در سیستم مکانیزه در صورتی که بیمه‌شده از کارافتاده کلی غیر ناشی از کار دارای شروط ماده ۷۵ قانون باشد یا بیمه‌شده از کارافتاده کلی ناشی از کار گردیده باشد، با استفاده از کلید «صدور حکم» و انتخاب گزینه «ترک کار» از طریق فرم نمونه شماره ۵ پیوست آخرین کارکرد بیمه‌شده از کارفرما استعلام می‌گردد.

▲ **۵۷-** جهت ارائه حمایت به مشمولین بهره‌مندی از مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار و غرامت مقطوع نقص عضو استعلام ترک کار بیمه‌شده از کارفرما فاقد موضوعیت می‌باشد.

▲ ۵۸- در صورتی که بیمه‌شده حسب نظریه کمیسیون پزشکی و سوابق پرداخت حق بیمه فاقد شروط ماده ۷۵ قانون باشد، مراتب عدم احراز شرایط بهره‌مندی از مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار می‌بایستی توسط واحد امور فنی مستمری‌ها از طریق فرم نمونه شماره ۶ پیوست جهت اعلام به بیمه‌شده صادر گردد.

▲ ۵۹- پس از استعلام ترک کار از کارفرما و یا مرجع اعلام‌کننده پایان اشتغال (تاکسیرانی، پایانه‌های حمل و نقل و...) و کنترل آخرین لیست حق بیمه مطابق با ترک کار اعلام‌شده جهت مشمولین بهره‌مندی از مستمری از کارافتادگی کلی ناشی و غیر ناشی از کار، با استفاده از کلید «صدور حکم» و انتخاب گزینه «صدور حکم» نسبت به صدور احکام مستمری در سیستم مکانیزه طی فرم‌های نمونه ذیل حسب مورد اقدام خواهد شد.

۱-۵۹- فرم نمونه شماره «۷» با عنوان «حکم مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار»

۲-۵۹- فرم نمونه شماره «۸» با عنوان «حکم مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار»

۳-۵۹- فرم نمونه شماره «۹» با عنوان «حکم مستمری از کارافتادگی جزئی»

۴-۵۹- فرم نمونه شماره «۱۰» با عنوان «حکم غرامت مقطوع نقص عضو»

▲ ۶۰- صدور هر گونه حکم تغییرات در سیستم مکانیزه که ناشی از افزایش یا کاهش در سوابق، دستمزد یا درصد از کارافتادگی می‌باشد باید با شماره سریال تغییرات حکم و اطلاعات اصلاح‌شده مشخص گردد.

▲ ۶۱- در صورتی که احکام مستمری از کارافتادگی کلی یا جزئی به هر علت تعلیق، لغو، مختومه یا به مستمری بازماندگان تبدیل گردد، مراتب می‌بایست با صدور حکم مربوطه از طریق فرم «نمونه شماره ۱۱» پیوست توسط سیستم مکانیزه صورت پذیرد.

▲ ۶۲- با عنایت به راه‌اندازی پروژه پرونده الکترونیک و به منظور جلوگیری از تولید اسناد کاغذی و لزوم تولید اسناد الکترونیکی و اصلاح فرایندها،

فرم‌های «نمونه شماره ۵ الی ۱۱» می‌بایست در سیستم مکانیزه تولید و پس از درج و تکمیل امضاء مسئولین ذیربط (مسئول نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی، مسئول امور فنی بیمه‌شدگان، مسئول امور فنی مستمری‌ها و ریاست شعبه)، تخصیص شماره و تاریخ دبیرخانه و همچنین شماره مستمری در سیستم مکانیزه ذخیره و امکان چاپ احکام مذکور فراهم گردد.

▲ ۶۳- به منظور تولید اسناد الکترونیک کلیه فرم‌های اطلاعاتی در سیستم مکانیزه به همراه امضاء مسئولین ذیربط و شماره و تاریخ دبیرخانه ذخیره و نگهداری خواهد شد.

▲ ۶۴- اساس‌های برقراری به منظور صدور ترک کار یا احکام برقراری مستمری با توجه به تاریخ ابتلاء به بیماری، حادثه غیر ناشی از کار، زمان وقوع حادثه ناشی از کار و همچنین نوع بیمه و حمایت از کارافتادگی قابل ارائه به صورت هوشمند در سیستم تعریف و به شرح ذیل می‌باشد:

۱- ۶۴- از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار

کد	شرح	شرایط
۱۱۱۰۱	مقررات مربوط به قانون بیمه‌های اجتماعی	احراز شرایط در زمان بیمه‌پردازی قبل از ۱۳۵۴/۵/۱۰
۱۳۱۰۲	از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار (مقررات مربوط به ماده ۷۵ قانون تأمین اجتماعی)	
۱۳۸۵۰	آراء صادره از سوی مراجع قضایی	در صورت تخصیص کد رمز توسط اداره کل مربوطه

۲- ۶۴- از کارافتادگی کلی ناشی از کار

کد	شرح	شرایط
۱۱۱۰۲	مقررات مربوط به قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی	نوع بیمه کارگران ساختمانی سال ۱۳۵۲
۱۱۱۰۵	از کارافتادگی کلی ناشی از کار (مقررات مربوط به ماده ۷۱ قانون)	
۱۱۸۵۰	آراء صادره از سوی مراجع قضایی	در صورت تخصیص کد رمز توسط اداره کل مربوطه

۳-۶۴- از کارافتادگی جزئی ناشی از کار

کد	شرح	شرایط
۱۲۱۰۲	جزئی ناشی از کار (مقررات مربوط به ماده ۷۳ قانون)	
۱۲۱۰۶	جزئی اجباری کارگران ساختمانی	نوع بیمه اجباری کارگران ساختمانی سال ۵۲
۱۲۸۵۰	آراء صادره ازسوی مراجع قضائی	در صورت تخصیص کدرمز توسط اداره کل مربوطه

۴-۶۴- غرامت مقطوع نقص عضو

کد	شرح
۱۲۱۱۱	غرامت مقطوع نقص عضو (مقررات ماده ۷۴ قانون تأمین اجتماعی)

ب) تخصیص شماره مستمری از کارافتادگی

▲ ۶۵- پس از برقراری حکم مستمری و تأیید و امضاء مسئولین ذیربط و همچنین تخصیص شماره و تاریخ دبیرخانه، شماره مستمری ۱۰ رقمی که از سمت چپ دو رقم اول نشان‌دهنده نوع حمایت از کارافتادگی، سه رقم بعدی کد شعبه برقرارکننده و پنج رقم انتهایی شماره سریال مستمری مربوط به شعبه برقرارکننده می‌باشد اختصاص خواهد یافت:

۱-۶۵- دو رقم اول شماره مستمری که نشان‌دهنده نوع حمایت از کارافتادگی می‌باشد به شرح ذیل می‌باشد.

- کد ۱۱ مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار؛
- کد ۱۲ مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار؛
- کد ۱۳ مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار.

▲ ۶۶- با عنایت به اینکه عقد قرار داد بیمه‌شدگان صاحبان حرف و مشاغل آزاد پس از احراز اشتغال به کار متقاضی در شغل مورد ادعا، شرایط سن و سابقه، معرفی به مراجع معاین و اخذ نظریه مراجع مربوطه صورت می‌پذیرد، بنابراین در صورت احراز شرایط از کارافتادگی کلی بیمه‌شدگان

مذکور و همچنین مشمولین بیمه‌های بیمه پدیدآورندگان، نویسندگان کتاب و هنرمندان، بیمه مددجویان تحت پوشش بخش اشتغال و خودکفایی کمیته امداد امام خمینی(ره)، بیمه مجریان طرح‌های خود اشتغالی و کارآفرینی تحت پوشش بنیاد شهید و امور ایثارگران، بیمه مددجویان، زنان سرپرست خانوار و مریبان مهد کودک خود مالک مشمول یارانه و به منظور بررسی ترک کار این قبیل بیمه‌شدگان می‌بایستی ضمن تکمیل فرم «نمونه شماره ۱۲» پیوست توسط بیمه‌شده، مراتب پایان کار بیمه‌شده و قطع بیمه‌پردازی از مراجع معرفی کننده به شرح ذیل استعلام گردد:

۱-۶۶-۱ مشمولین بیمه پدیدآورندگان، نویسندگان کتاب و هنرمندان با تکمیل فرم «نمونه شماره ۱۳» پیوست از صندوق اعتباری حمایت از نویسندگان، روزنامه نگاران و هنرمندان وابسته به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

۲-۶۶-۲ بیمه مددجویان تحت پوشش بخش اشتغال و خود کفائی و بیمه مددجویان، زنان سرپرست خانوار مشمول یارانه کمیته امداد امام خمینی(ره) با تکمیل فرم «نمونه شماره ۱۴» پیوست از معاونت اشتغال و خود کفائی کمیته مذکور.

۳-۶۶-۳ بیمه مجریان طرح‌های خود اشتغالی و کارآفرینی تحت پوشش بنیاد شهید و امور ایثارگران با تکمیل فرم «نمونه شماره ۱۵» پیوست از بنیاد شهید و امور ایثارگران.

۴-۶۶-۴ بیمه مدد جویان زنان سرپرست خانوار و بیمه مریبان مهد کودک خودمالک مشمول یارانه با تکمیل فرم «نمونه شماره ۱۶» پیوست از سازمان بهزیستی.

۶۷- با عنایت به اینکه مطابق بند ۱۸۵ بخشنامه شماره ۱۷ امور فنی بیمه‌شدگان (تنقیح و تلخیص) محاسبه گردش حساب در هنگام بهره‌برداری از سوابق پرداخت حق بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد و ادامه بیمه به طور اختیاری الزامی می‌باشد واحدهای اجرایی می‌بایست قبل از صدور فرم ترک کار و یا برقراری مستمری از کارافتادگی از محاسبه گردش حساب بیمه‌شدگان موصوف اطمینان حاصل نمایند.

فصل هشتم: تغییرات از کارافتادگی

با عنایت به اینکه در احراز شرایط و تعیین میزان مستمری از کارافتادگی سوابق پرداخت حق بیمه، دستمزد پرداختی ظرف ۷۲۰ روز قبل از ابتلا به بیماری یا حادثه ناشی از کار و همچنین درصد از کارافتادگی مؤثر می‌باشد بنابراین تغییر در هر یک از موارد یادشده می‌تواند منجر به ایجاد تغییرات در احکام از کارافتادگی گردد.

الف) تغییر در سوابق پرداخت حق بیمه و دستمزد مؤثر در تعیین میزان مستمری

▲ ۶۸- در صورتی که پس از برقراری مستمری سوابق پرداخت حق بیمه و دستمزد مؤثر در تبصره ۲ ماده ۷۲ افزایش یا کاهش یابد واحدهای اجرایی باید نسبت به اعمال تغییرات و صدور حکم تغییرات با استفاده از مسیر تعهدات بلند مدت - پایگاه اطلاعات مستمری‌بگیران - کلید محاسبه مجدد - تغییرات دستمزدی / تغییرات سابقه (حسب مورد) به روش بیان شده در بند ۶۰ اقدام نمایند.

ب) تغییر درصد از کارافتادگی

پس از برقراری انواع مستمری‌های از کارافتادگی ممکن است به لحاظ ماهیت برخی بیماری‌ها و همچنین پیشرفت علوم پزشکی که منجر به کشف و ابداع راه‌های جدید درمانی می‌شود، تغییراتی در میزان از کارافتادگی حاصل شود لذا با رعایت ماده ۹۳ قانون این دسته از تغییرات به شرح ذیل اعمال خواهد شد:

ب - ۱) تغییرات در میزان از کارافتادگی کلی

▲ ۶۹- بند «۱» ماده ۹۳ قانون به تغییرات میزان از کارافتادگی کلی توجه داشته و ناظر به موارد زیر است:

مستمری از کارافتادگی کلی در صورت از بین رفتن شرایط از کارافتادگی کلی و به محض اشتغال مجدد مستمری‌بگیر قطع می‌گردد. بنابراین در صورت

اشتغال به کار ثابت و دریافت حقوق یا مزد مستمر، مستمری از کارافتادگی کلی قطع خواهد شد. در این حالت از زمان اشتغال مجدد می‌بایست نسبت به مختومه نمودن مستمری از کارافتادگی کلی و بازپرداخت مبالغ دریافتی من غیر حق اقدام گردد. و در صورت بهبود وضعیت جسمی یا روحی مستمری‌بگیر از کارافتاده کلی و کاهش میزان از کارافتادگی به میزان کمتر از شصت و شش درصد طبق نظر کمیسیون پزشکی نیز مستمری صرفاً در صورت اشتغال به کار ثابت و دریافت حقوق یا مزد مستمر قطع خواهد شد.

▲ ۷۰- در صورت قطع مستمری از کارافتادگی کلی، حکم مستمری از کارافتادگی کلی مختومه و برقراری مجدد آن منوط به احراز شرایط ذیل خواهد بود:

- معرفی بیمه‌شده به کمیسیون‌های پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون و بررسی مجدد شرایط از کارافتادگی کلی ذینفع و احراز شرایط برقراری مستمری از کارافتادگی حسب نظریه کمیسیون پزشکی؛

- ترک کار از جانب مستمری‌بگیر و تأیید موضوع توسط بازرس واحد اجرایی؛

در این حالت بیمه‌شده مجدداً به کمیسیون پزشکی معرفی و در صورت تشخیص از کارافتادگی کلی توسط کمیسیون پزشکی و احراز شرایط برقراری مستمری از کارافتادگی، حکم از کارافتادگی با مجموع سوابق پرداخت حق بیمه و تاریخ ابتلاء به بیماری یا حادثه مندرج در نظریه کمیسیون پزشکی محاسبه و از تاریخ ترک کار ثانویه پرداخت خواهد گردید.

▲ ۷۱- اگر درجه از کارافتادگی کلی ناشی از کار به تشخیص و تأیید کمیسیون پزشکی کاهش یافته و به میزان مندرج در ماده ۷۳ قانون تنزل یابد، مستمری از کارافتادگی کلی از تاریخ تشکیل کمیسیون پزشکی مختومه و تبدیل به مستمری از کارافتادگی جزئی خواهد شد.

▲ ۷۲- در صورتی که درجه از کارافتادگی کلی ناشی از کار به تشخیص کمیسیون پزشکی تقلیل یافته و به میزان مندرج در ماده ۷۴ قانون تنزل یابد، مستمری از کارافتادگی کلی مختومه و غرامت مقطوع نقص عضو پرداخت خواهد شد.

توجه ۶: مبنای محاسبه میزان مستمری با رعایت تبصره ۲ ماده ۷۲ قانون، در هر یک از بخش‌های پیشگفت تاریخ وقوع حادثه ناشی از کار است.

▲ **۷۳-** در مواردی که مستمری‌بگیر از کارافتاده کلی اقدام به اشتغال به کار ثابت و بیمه‌پردازی نماید و در نهایت حائز شرایط برخورداری از مستمری بازنشستگی گردد و یا فوت نماید، در صورت ارائه درخواست بیمه‌شده و یا بازماندگان وی (حسب مورد) برقراری مستمری بازنشستگی یا فوت (در صورت احراز شرایط قانونی) با رعایت کلیه ضوابط و مقررات بلامانع می‌باشد.

ب - ۲) کاهش میزان از کارافتادگی جزئی

▲ **۷۴-** به موجب بند ۲ ماده ۹۳ مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار موضوع ماده ۷۳ قانون ظرف مدت پنج سال از تاریخ برقراری قابل بررسی مجدد است و با اعلام کاهش درصد از کارافتادگی توسط کمیسیون پزشکی و در صورت وقوع حالات ذیل، در مستمری پرداختی تجدید نظر می‌گردد.

▲ **۱-۷۴-** در صورت تغییر درصد از کارافتادگی جزئی بین ۳۳ تا ۶۶ درصد مستمری جدید از کارافتادگی جزئی برقرار می‌گردد.

▲ **۲-۷۴-** با کاهش درصد از کارافتادگی جزئی به میزان ۱۰ لغایت ۳۲ درصد غرامت نقص عضو پرداخت و پرونده مستمری جزئی مختومه خواهد شد.

▲ **۷۵-** در هر یک از حالات فوق مبنای محاسبه میزان مستمری با رعایت تبصره ۲ ماده ۷۲ قانون، تاریخ وقوع حادثه است و تاریخ پرداخت مستمری از کارافتادگی جزئی جدید تاریخ تحقق تعیین‌شده توسط کمیسیون‌های پزشکی خواهد بود.

▲ **۷۶-** با کاهش درصد از کارافتادگی جزئی و اعلام بهبودی، پرونده مستمری از کارافتادگی جزئی مختومه می‌شود.

▲ **۷۷-** بررسی کاهش درجه از کارافتادگی جزئی حداکثر ظرف مدت پنج سال از تاریخ برقراری میسر و با انقضاء مدت مقرر و علیرغم اعلام کاهش درصد توسط کمیسیون، قانوناً مستمری از کارافتادگی جزئی قابل تجدید نظر نخواهد بود.

ب - ۳) افزایش میزان از کارافتادگی جزئی

▲ **۷۸-** همانگونه که در بند ۳ ماده ۹۳ قانون مقرر گردیده افزایش میزان از کارافتادگی جزئی با تأیید کمیسیون پزشکی در هر برهه از زمان امکان‌پذیر است و حسب مورد مستمری جزئی افزایش یافته یا تبدیل به مستمری کلی ناشی از کار می‌گردد. در اینگونه موارد پذیرش افزایش درجه منحصراً در ارتباط با عوارض حادثه ناشی از کار اولیه قابل بررسی خواهد بود و در رأی صادره، تصریح و تأکید بر تغییر و افزایش میزان از کارافتادگی به دنبال وقوع حادثه و بدون تأثیر عوامل جانبی (بیماری، کهولت) در ازدیاد درجه الزامی است. بند ۳ ماده ۹۳ قانون ناظر به موارد زیر است:

• افزایش درجه از کارافتادگی جزئی به جزئی جدید؛

• افزایش درجه از کارافتادگی جزئی به کلی؛

▲ **۷۹-** اعمال افزایش درجه از کارافتادگی جزئی در صورت تشخیص کمیسیون پزشکی فاقد محدودیت زمانی خواهد بود.

▲ **۸۰-** پیش از اجرای مفاد بند ۳ ماده ۹۳ قانون واحدها موظف‌اند از شمول تبصره‌های «۱ و ۲» بند «ج» ماده ۴ قانون و عدم خروج متقاضی از نظام تأمین اجتماعی به لحاظ تغییر وضعیت استخدامی اطمینان حاصل نمایند.

▲ **۸۱-** در صورت افزایش درجه از کارافتادگی و یا تبدیل آن به کلی برای محاسبه مستمری جدید، مبنای اعمال تبصره ۲ ماده ۷۲ قانون، تاریخ وقوع حادثه اولیه است.

▲ **۸۲-** تجدید نظر در میزان غرامت مقطوع نقص عضو قانوناً امکان‌پذیر نمی‌باشد، لیکن همانگونه که در بند ۴۶ بخشنامه شماره ۱۹ امور فنی بیمه‌شدگان تصریح گردیده در مواردی که بیمه‌شده با ارائه مدارک درمانی مدعی گردد عضو دیگری در اثر همان حادثه دچار آسیب گردیده و در نظریه کمیسیون پزشکی لحاظ نشده است در این صورت بیمه‌شده به کمیسیون پزشکی معرفی و در صورت افزایش درصد از کارافتادگی حسب

نظریه جدید کمیسیون پزشکی اقدام خواهد شد.

فصل نهم: آرای هیئت عمومی دیوان

▲ ۸۳- دادنامه شماره ۶۱ مورخ ۷۶/۳/۲۳ هیئت عمومی دیوان عدالت اداری مقرر داشته است: «نظر کمیسیون‌های پزشکی در باب بیماری، نوع و تاریخ امری است فنی و تخصصی که امعان نظر قضایی در زمینه اعتبار ماهوی آن وجه قانونی ندارد...» دادنامه شماره ۷۹ مورخ ۸۵/۲/۱۷ هیئت عمومی دیوان عدالت اداری، در مقام اصلاح دادنامه شماره ۶۱ فقط کلمه تاریخ را از متن دادنامه اخیرالذکر حذف نموده که این امر به هیچ عنوان نافی صلاحیت کمیسیون‌های پزشکی به عنوان متخصص امر، در تعیین تاریخ ابتلاء به بیماری نیست.

استدلال قضایی که تقاضای اعمال ماده ۵۳ آیین دادرسی دیوان عدالت اداری در خصوص دادنامه ۶۱ را داشته است، اساساً بر مبنای وجود تفاوت بین تاریخ ابتلاء و تاریخ شروع بیماری است و با ارائه تعریف در عبارت اینگونه نظر داشته‌اند آنچه که باید توسط کمیسیون پزشکی تعیین گردد و مبنای احراز شرایط برای برقراری مستمری از کارافتادگی قرار گیرد، **تاریخ ابتلاء است که در ماده ۷۵ قانون تأمین اجتماعی بدان تصریح شده است** و نه تاریخ شروع و تاریخ شروع بیماری را به سبب عدم بروز علائم حتی توسط متخصصین قابل تشخیص ندانسته‌اند و اساساً متعرض عدم صلاحیت کمیسیون‌های پزشکی در تعیین تاریخ ابتلاء نشده‌اند بلکه به صورت ضمنی صلاحیت کمیسیون‌های پزشکی را در این خصوص (تعیین تاریخ ابتلاء به بیماری) تأیید نموده‌اند.

لازم به ذکر است در این رابطه غالباً بیمه‌شدگان متقاضی برقراری مستمری از کارافتادگی در اعتراض به تاریخ ابتلاء به بیماری تعیین شده توسط کمیسیون‌های پزشکی شکایاتی را مطرح می‌نمایند و آراء مختلف و متعارضی نیز از سوی شعب مختلف دیوان در این خصوص صادر گردیده

که به طور کلی در هفت دسته قابل تقسیم‌بندی هستند:

۱-۸۳- نفی صلاحیت کمیسیون پزشکی در تاریخ و تعیین ملاک و الزام سازمان به احراز شرایط ماده ۷۵ قانون براساس ملاک‌های تعیین‌شده

آرایی که به استناد دادنامه شماره ۷۹ هیئت عمومی دیوان عدالت اداری ضمن نفی صلاحیت کمیسیون‌های پزشکی در تعیین تاریخ ابتلاء، امعان نظر قضایی درخصوص تعیین تاریخ ابتلاء را خارج از صلاحیت کمیسیون‌های پزشکی دانسته و رأساً اقدام به تعیین تاریخ ابتلاء به شرح زیر نموده‌اند:

۱- تاریخ ابتلاء به بیماری منجر به از کارافتادگی عبارت است از «تاریخ اولین مراجعه به پزشک معالج».

۲- در صورت عدم وجود مدارک و مستندات مثبت تعیین تاریخ اولیه مراجعه به پزشک معالج، تاریخ کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون که براساس آن بیمار از کارافتاده کلی شناخته می‌شود را به عنوان تاریخ ابتلاء به بیماری منجر به از کارافتادگی تعیین نمود.

در نهایت ضمن نقض تاریخ ابتلاء تعیین‌شده توسط کمیسیون‌های پزشکی و الزام سازمان به تعیین تاریخ از کارافتادگی براساس ملاک‌های فوق، خواسته شاکی مبنی بر برقراری مستمری از کارافتادگی را به سبب لزوم تعیین تاریخ ابتلاء براساس ملاک‌های مذکور و سپس بررسی شرایط احراز یا عدم احراز بر مبنای تاریخ ابتلاء تعیین‌شده، رد نموده‌اند.

۲-۸۳- ارجاع به کمیسیون هم‌عرض

آرایی که به استناد دادنامه‌های شماره ۶۱ و ۷۹ هیئت عمومی دیوان عدالت اداری، کمیسیون‌های پزشکی را مجاز به تعیین تاریخ شروع ندانسته و همچنین تاریخ تعیین‌شده توسط کمیسیون پزشکی را منطبق با قرائن موجود ندانسته و حکم به نقض رأی از حیث تعیین تاریخ و رسیدگی مجدد در کمیسیون هم‌عرض می‌نمایند.

۳-۸۳- تاریخ اولین مراجعه به پزشک

آرایی که به استناد دادنامه‌های معنونه، کمیسیون‌های پزشکی را فاقد صلاحیت تعیین تاریخ ابتلاء به از کارافتادگی دانسته، ضمن اینکه تاریخ

ابتلاء را تاریخ اولین مراجعه به پزشک (منظور کدام پزشک است پزشک معالج یا کمیسیون پزشکی) عنوان نموده و رأی کمیسیون را نقض و جهت رسیدگی مجدد به کمیسیون هم‌عرض و تعیین تاریخ بر مبنای فوق ارجاع داده است.

۴-۸۳- ابطال تاریخ و حکم به برقراری مستمری از کارافتادگی

آرایه‌ای که به استناد دادنامه ۷۹ هیئت عمومی دیوان عدالت اداری، کمیسیون‌های پزشکی را فاقد صلاحیت تعیین تاریخ ابتلاء به بیماری دانسته‌اند و ضمن نقض رأی کمیسیون پزشکی از حیث تعیین تاریخ، بدون امعان نظر قضایی در خصوص تاریخ ابتلاء، تاریخی را به عنوان تاریخ ابتلاء تعیین نموده تا براساس آن شرایط برخورداری از برقراری مستمری از کارافتادگی احراز شود و رأساً حکم به برقراری مستمری از کارافتادگی صادر نموده‌اند.

۵-۸۳- نقض آراء کمیسیون بدون تعیین تکلیف موضوع

آرایه‌ای که به استناد دادنامه شماره ۷۹ هیئت عمومی دیوان عدالت اداری، کمیسیون‌های پزشکی را در تعیین تاریخ فاقد صلاحیت دانسته و حکم به نقض رأی معترض عنه در خصوص تعیین تاریخ ابتلاء به از کارافتادگی، بدون ارجاع به کمیسیون هم‌عرض یا تعیین تکلیف دیگری صادر می‌نمایند (نقض بلاارجاع).

۶-۸۳- تأیید صلاحیت کمیسیون در تعیین تاریخ از کارافتادگی

آرایه‌ای که نظریه کمیسیون پزشکی را در خصوص تعیین تاریخ ابتلاء به از کارافتادگی مورد تأیید قرار داده و خواسته شاکی را در خصوص نقض آن و برقراری مستمری از کارافتادگی رد نموده است.

۷-۸۳- تعیین تاریخ ابتلاء در رأی صادره

آرایه‌ای که با امعان نظر قضایی در موضوع رأساً تاریخ ابتلاء را تعیین و شرایط برقراری مستمری را احراز و حکم به برقراری مستمری می‌نمایند.

▲ ۸۴- از آنجایی که تعارض موجود در آراء مورد استناد و تشتت آراء مذکور، موجب بروز اشکالات و ابهاماتی گردیده، که عملاً اجرای این دسته از آراء را برای سازمان تأمین اجتماعی غیر ممکن ساخته و باعث بلا تکلیفی و سرگردانی سازمان و بیمه‌شدگان معترض به آراء کمیسیون‌های پزشکی از حیث تعیین تاریخ ابتلاء شده، لذا جهت رفع ابهامات موجود نحوه اقدام در موارد مذکور به شرح ذیل خواهد بود.

۱- ۸۴- در مواردی که آراء صادره از محاکم قضایی مربوطه به بندهای ۸۳/۱ و ۸۳/۳ باشند، واحدهای حقوقی ادارات کل استان‌ها می‌بایست ضمن اعلام مغایرت آراء مذکور با قوانین تأمین اجتماعی مراتب نحوه اجراء آنها را از مرجع صادر کننده رأی استعلام و سپس طبق نظر واحد حقوقی اقدام نمایند. لازم به ذکر است در مواردی که در متن رأی، تاریخ اولین مراجعه به پزشک بعنوان تاریخ ابتلاء تعیین گردیده، از آنجائی که تعیین این تاریخ در صلاحیت کمیسیون‌های پزشکی سازمان می‌باشد، می‌بایست موضوع مجدداً در کمیسیون پزشکی طرح و پس از تعیین تاریخ اولین مراجعه بیمه‌شده به پزشک به عنوان تاریخ ابتلاء به بیماری، چنانچه بیمه‌شده حائز شرایط بهره‌مندی از مستمری از کارافتادگی نباشد، رأی اجرا شده تلقی گردیده و می‌بایستی مراتب (حسب مورد) به مرجع صادر کننده رأی اعلام گردد.

۲- ۸۴- در خصوص آرای مذکور در بند ۸۳/۲ ضمن طرح مجدد موضوع در کمیسیون هم‌عرض پزشکان مکلف به تعیین تاریخ ابتلاء (تشدید) بیماری بوده و در صورتی که بیمه‌شده با تاریخ تعیین شده توسط کمیسیون هم‌عرض حائز شرایط بهره‌مندی از مستمری از کارافتادگی کلی نباشد، مراتب مبنی بر اجرای رأی توسط سازمان و نتیجه می‌بایست توسط واحد حقوقی اداره کل به مرجع صادر کننده رأی اعلام گردد.

۳- ۸۴- در رابطه با آراء ذکر شده در بندهای ۸۳/۴، ۸۳/۵ و ۸۳/۷ واحد حقوقی ادارات کل استان‌ها می‌بایست حسب مورد نسبت به اعمال طرق فوق‌العاده یا استعلام و درخواست رفع ابهام از شعبه صادر کننده رأی اقدام و بر اساس نتایج حاصله مراتب نحوه اجرای رأی را به واحد ذیربط جهت اجرا ارسال نمایند.

▲ ۸۵- در صورت نیاز به ارائه لایحه تقاضای اعمال ماده ۷۹ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری توسط ادارات کل (با عنایت به قطعی و لازم‌الاجرا بودن آراء صادره از مراجع قضایی) و به منظور پیشگیری از اعمال ضمانت اجرایی استتکاف از اجرای دادنامه، در صورتی که تقاضای اعمال طرق فوق‌العاده سازمان از سوی مرجع رسیدگی کننده مورد پذیرش قرار نگیرد و مرجع یادشده اقدام به صدور اخطار اجرائی نماید ضروریست حسب نظر شعبه مربوطه اجرای احکام اقدام و پیگیری‌های لازم در خصوص اعمال ماده قانونی مذکور صورت پذیرد.

فصل دهم: سایر موارد

▲ ۸۶- مستخدمین جانباز از کارافتاده کلی حسب صراحت ماده واحده قانون حالت اشتغال مصوب ۷۲/۶/۳۰ مجلس شورای اسلامی به منزله مستخدمین شاغل بوده و برای ایشان حقوق حالت اشتغال برقرار می‌گردد و در صورت اشتغال اینارگران (جانبازان و آزادگان از کارافتاده کلی) در دستگاه‌های اجرایی حسب صراحت تبصره ۲ ماده ۳۹ قانون جامع خدمات‌رسانی به اینارگران حقوق حالت اشتغال ایشان قطع نمی‌گردد. با توجه به اینکه اساساً ماهیت برقراری حقوق حالت اشتغال و مستمری از کارافتادگی کلی از یکدیگر متفاوت می‌باشند لذا پرداخت هیچ یک موجب قطع دیگری نخواهد بود.

▲ ۸۷- به موجب مفاد ماده ۵۳ قانون خدمت وظیفه عمومی و تبصره ۲ ذیل آن، کسانی که به موجب قانون خدمت وظیفه عمومی به خدمت پذیرفته می‌شوند چنانچه در حین خدمت وظیفه عمومی در هر یک از دوره‌های ضرورت، احتیاط و ذخیره به سبب انجام وظیفه یا شرکت در عملیات رزمی شهید، فوت و یا معلول شوند جزء پرسنل ثابت محل خدمت خود محسوب شده و از لحاظ پرداخت حقوق وظیفه و مستمری، مشمول قوانین و مقررات مربوط به پرسنل کادر ثابت هم درجه خود می‌باشند و در چنین حالتی به استناد تبصره ۲ ذیل بند (ج) ماده ۴ قانون، تابع قوانین و مقررات خاص خود خواهند بود و از شمول قانون تأمین اجتماعی خارج می‌باشند.

▲ ۸۸- در مواردی که بیمه‌شده دچار حادثه ناشی از کار گردیده و پس از طی مراحل درمانی و توانبخشی و تحقق ماده ۷۰ قانون علاوه بر ارائه مدارک و مستندات درمانی مرتبط با حادثه، مدارک و مستندات درمانی دیگری نیز بابت بیماری عادی یا حادثه غیر ناشی از کار ارائه نماید با توجه به تأثیر از کارافتادگی جزئی بر میزان تعیین متوسط دستمزد و همچنین اجرای ماده ۶۶ قانون در حوادث ناشی از کار، ابتدا بایستی حسب مواد ۷۱، ۷۳ و ۷۴ قانون موضوع ارائه حمایت‌های قانونی ناشی از کار بررسی، سپس با رعایت بند ۴۳ بخشنامه شماره ۱۹ امور فنی بیمه‌شدگان نسبت به معرفی بیمه‌شده به کمیسیون پزشکی اقدام گردد.

▲ ۸۹- مشمولین قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی (مصوب ۱۳۸۶/۸/۹) از کلیه حمایت‌های از کارافتادگی ناشی و غیر ناشی از کار بهره‌مند می‌گردند لیکن مشمولین قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۵۲/۸/۲۱ صرفاً از حمایت‌های از کارافتادگی ناشی از کار بهره‌مند خواهند شد.

▲ ۹۰- از آنجائی که میزان مستمری از کارافتادگی بر اساس ماده ۷۲ قانون و تبصره ۲ آن تعیین می‌گردد و پرداخت مستمری از کارافتادگی کلی غیرناشی از کار از تاریخ برقراری یا ترک کار هر کدام مؤخر باشد در نظر گرفته می‌شود، بنابراین در مواردی که تاریخ برقراری و پرداخت مستمری در یک سال نباشد مستمری تعیین‌شده پس از اعمال افزایشات ماده ۹۶ قانون از تاریخ ترک کار پرداخت خواهد شد.

مثال ۲: چنانچه بیمه‌شده‌ای حسب نظریه کمیسیون پزشکی بدوی مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۸ با تاریخ ابتلاء به بیماری ۱۳۹۴/۶/۲۵ از کارافتاده کلی غیر ناشی از کار گردد و لغایت ۱۳۹۵/۲/۱۱ دارای اشتغال و لیست پرداخت حق بیمه باشد مستمری وی پس از تعیین و اعمال افزایش ماده ۹۶ از تاریخ ترک کار قابل پرداخت خواهد بود.

▲ ۹۱- انصراف بیمه‌شده یا مستمری‌بگیر از کارافتاده از دریافت مستمری با ارائه درخواست کتبی و ثبت در دفتر شعبه منضم به اقرارنامه محضری که در متن آن موارد ذیل درج و اعلام گردیده باشد امکان‌پذیر می‌باشد:

۹۱-۱- مراتب آگاهی کامل از ضوابط و مقررات قانون تأمین اجتماعی در زمینه مستمری؛

۹۱-۲- مراتب آگاهی از شرایط مستمری، مزایای متعلقه و میزان آنها؛

۹۱-۳- علت انصراف از دریافت مستمری؛

۹۱-۴- مراتب آگاهی از آثار انصراف دریافت مستمری؛

۹۱-۵- درج عبارت « انصراف از دریافت مستمری به اختیار خویش »

۹۱-۶- اظهار صریح مبنی بر عدم هرگونه ادعا نسبت به حقوق و مزایای متعلقه از تاریخ اعلام انصراف به بعد؛

۹۱-۷- پرداخت خسارات وارده به سازمان به قائم مقامی از کارفرما در صورتی که برقراری مستمری به سبب بروز حوادث ناشی از کار یا بیماری‌های حرفه‌ای صورت پذیرفته باشد و امکان وصول خسارات از کارفرمای مقصر میسر نباشد.

▲ ۹۲- واحدهای اجرائی موظف‌اند بنا به تقاضای مستمری‌بگیر، از تاریخ ثبت درخواست انصراف از دریافت مستمری در دفتر شعبه نسبت به توقف پرداخت مستمری اقدام نمایند. البته این امر به معنی اسقاط حق بیمه‌شده محسوب نمی‌گردد و در صورت ارائه درخواست برقراری مجدد، از تاریخ درخواست مستمری پس از اعمال افزایشات موضوع ماده ۹۶ قانون پرداخت می‌گردد.

▲ ۹۳- مطابق بند ۳ ماده ۲۰ قانون حفاظت در برابر اشعه (مصوب ۱۳۶۸/۱/۲۰) و آیین‌نامه اجرایی آن افرادی که به طور مستمر به کار با اشعه و مواد پرتوزا اشتغال داشته باشند، مزایایی برای ایشان در نظر گرفته می‌شود که از جمله این مزایا افزایش مدت خدمت تا یکسال به ازای هر یک سال کار با اشعه (حداکثر افزایش ۱۰ سال) است که هم از نظر بازنشستگی و هم از کارافتادگی قابل محاسبه است. نکته قابل توجه اینکه سنوات ارفاقی مشمولین قانون موصوف صرفاً در تعیین میزان مستمری لحاظ خواهد شد.

▲ ۹۴- به موجب بند «ب» ماده ۶۲ قانون تأمین اجتماعی که مقرر می‌دارد: «پرداخت غرامت دستمزد ایام بیماری تا زمانی که بیمه‌شده به تشخیص سازمان قادر به کار نبوده و به موجب مقررات این قانون از کارافتاده نشده باشد ادامه خواهد یافت» لذا ادامه پرداخت غرامت دستمزد به بیمه‌شدگانی که به تشخیص کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون از کارافتاده کلی شناخته شده‌اند امکان‌پذیر نخواهد بود و در حوادث ناشی از کار نیز غرامت دستمزد تا تاریخ تحقق از کارافتادگی قابل پرداخت می‌باشد.

▲ ۹۵- حوادث ناشی از کار در مورد مشمولین بیمه‌ایران خارج از کشور موضوعیت نداشته و سایر شرایط و نحوه برقراری مستمری از کارافتادگی این قبیل بیمه‌شدگان که حق بیمه آنان با نرخ ۲۰٪ (۱۸٪ سهم بیمه‌شده + ۲٪ سهم دولت) پرداخت می‌گردد همانند سایر بیمه‌شدگان خواهد بود.

▲ ۹۶- حسب رأی شماره ۱۵۶ مورخ ۱۳۴۸/۱/۲۰ صادره از هیئت عمومی دیوان عالی کشور که مقرر می‌دارد: «...نظر به اینکه برقراری و پرداخت حقوق مستخدمین که دولت در مقام اجرای قوانین استخدامی مکلف به انجام آن است با معاملات دولت و همچنین معاملات و تعهدات اشخاص متمایز و متفاوت است تأخیر در انجام آن مشمول فصل سوم از باب دهم قانون آئین دادرسی مدنی نمی‌باشد و مستلزم تأدیه خسارت تأخیر نیست.» با عنایت به اینکه پرداخت حقوق مستخدمین دولت از شمول معاملات اشخاص حقیقی و حقوقی خارج می‌باشد، لذا با وحدت ملاک از دادنامه فوق‌الذکر از آن جایی که پرداخت مزایای تأمین اجتماعی به بیمه‌شده نیز جزء معاملات سازمان محسوب نگردیده بلکه صرفاً از حمایت‌های سازمان به شمار می‌رود، بنابراین عدم پرداخت مستمری از کارافتادگی یا تأخیر در پرداخت آن به بیمه‌شده مشمول پرداخت خسارت تأخیر تأدیه نمی‌باشد.

▲ ۹۷- شرکت مشاور مدیریت و خدمات ماشینی تأمین مکلف است در اسرع وقت با همکاری واحدهای ذیربط نسبت به تهیه و اصلاح نرم افزار مربوطه متناسب با مفاد این بخشنامه اقدام نماید.

▲ ۹۸- مسئول حسن اجرای این بخشنامه معاونت‌های فنی و درآمد، درمان

و دفتر راهبری سیستم‌ها در ستاد مرکزی، شرکت مشاور مدیریت و خدمات ماشینی تأمین، مدیران کل، معاونین بیمه‌ای و مدیریت درمان استان‌ها، رؤسا و کارشناسان ارشد امور فنی مستمری‌ها، امور فنی بیمه‌شدگان، درآمد حق بیمه، نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی در ادارات کل استان‌ها، رؤسا، معاونین و مسئولین ذیربط در واحدهای اجرایی خواهند بود.

فرمها

ضمائم درخواست از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار

مشخصات هویتی

شماره ملی: شماره تأمین اجتماعی: شماره بیمه

نام خانوادگی:	نام:	نام پدر:
شماره شناسنامه:	تاریخ تولد:	جنسیت:
کد کارگانه:	نام کارگاه:	نوع بیمه:

کد	شرح
۱	عادی
۲	سخت و زیان آور
۳	کار با اشعه

ماهیت اشتغال:

کمیسیون پزشکی بدوی

تاریخ تشکیل کمیسیون: تاریخ ابتلا به بیماری / حادثه غیر ناشی از کار منجر به از کارافتادگی: درصد از کارافتادگی: کد «۰۱» کد «۰۲» کمتر از شصت و شش درصد تاریخ ابلاغ نظریه کمیسیون پزشکی: تاریخ ثبت نظریه کمیسیون پزشکی در دبیرخانه شعبه: تاریخ اعتراض بیمه شده: شماره اعتراض بیمه شده: تاریخ اعتراض سازمان: شماره اعتراض سازمان: کد نوع بیماری / حادثه غیر ناشی از کار: کد و صفحه بیماری طبق جدول تعیین میزان نقص عضو و از کارافتادگی: تاریخ نامه ارسالی کمیسیون به شعبه: شماره نامه ارسالی کمیسیون به شعبه: تاریخ شروع درمان: تاریخ خاتمه درمان: جمع دستمزد ظرف ۷۲۰ روز کارکرد ظرف ۷۲۰ روز قبل از ابتلا به بیماری: متوسط دستمزد ظرف ۷۲۰ روز قبل از ابتلا به بیماری: مجموع سابقه تا تاریخ تشکیل کمیسیون پزشکی: سابقه ظرف یکسال قبل از تاریخ ابتلا به بیماری: سابقه ظرف ده سال قبل از تاریخ ابتلا به بیماری:

دریافت اطلاعات کمیسیون پزشکی بدوی

ادامه فرم نمونه شماره ۱
بخشنامه از کارافتادگی

کمیسیون پزشکی تجدید نظر:

تاریخ تشکیل کمیسیون: تاریخ ابتلا به بیماری منجر به از کارافتادگی:
..... درصد از کارافتادگی: کد «۰۱»
شصت و شش درصد و بیشتر کد «۰۲» کمتر از شصت و شش درصد ...
..... تاریخ ثبت نظریه کمیسیون پزشکی در دبیرخانه شعبه:
کد نوع بیماری: کد و صفحه بیماری طبق جدول تعیین میزان
نقص عضو و از کارافتادگی: تاریخ نامه ارسالی کمیسیون به شعبه:
..... شماره نامه ارسالی کمیسیون به شعبه: تاریخ شروع درمان:
..... تاریخ خاتمه درمان: ایام کارکرد ظرف ۷۲۰
روز قبل از ابتلا به بیماری: جمع دستمزد ظرف ۷۲۰ روز قبل از ابتلا به بیماری:
..... متوسط دستمزد ظرف ۷۲۰ روز قبل از ابتلا به بیماری:
مجموع سابقه تا تاریخ تشکیل کمیسیون پزشکی بدوی: سابقه ظرف یکسال قبل
از تاریخ ابتلا به بیماری: سابقه ظرف ده سال قبل از تاریخ ابتلا به بیماری:
.....

دریافت اطلاعات کمیسیون پزشکی تجدید نظر

ضمائم درخواست از کارافتادگی کلی ناشی از کار

مشخصات هویتی

شماره ملی: شماره تأمین اجتماعی: شماره بیمه:

نام خانوادگی:	نام:	نام پدر:
شماره شناسنامه:	تاریخ تولد:	جنسیت:
کد کارگه:	نام کارگاه:	نوع بیمه:

کد	شرح
۱	عادی
۲	سخت و زیان آور
۳	کار با اشعه

ماهیت اشتغال:

کمیسیون پزشکی بدوی

تاریخ تشکیل کمیسیون: تاریخ حادثه:
 درصد از کارافتادگی: کد «۰۱» شصت و شش درصد و بیشتر
 کد «۰۲» کمتر از شصت و شش درصد تاریخ تحقق از کارافتادگی:
 تاریخ ابلاغ نظریه کمیسیون پزشکی: تاریخ ثبت نظریه
 کمیسیون پزشکی در دبیرخانه شعبه: تاریخ اعتراض بیمه شده:
 شماره اعتراض بیمه شده: تاریخ
 اعتراض سازمان: شماره اعتراض سازمان:
 کد نوع حادثه: کد و صفحه بیماری طبق جدول تعیین میزان نقص
 عضو و از کارافتادگی: تاریخ نامه ارسالی کمیسیون به شعبه:
 شماره نامه ارسالی کمیسیون به شعبه: تاریخ شروع درمان:
 تاریخ خاتمه درمان:

دریافت اطلاعات کمیسیون پزشکی بدوی

ادامه فرم نمونه شماره ۲
بخشنامه ازکارافتادگی

کمیسیون پزشکی تجدید نظر:

تاریخ تشکیل کمیسیون: تاریخ حادثه: درصد
ازکارافتادگی: کد «۱۰» شصت و شش درصد و بیشتر
تاریخ تحقق ازکارافتادگی: تاریخ ثبت نظریه کمیسیون پزشکی در دبیرخانه
شعبه: کد نوع حادثه: کد و صفحه بیماری طبق جدول
تعیین میزان نقص عضو و ازکارافتادگی: تاریخ نامه ارسالی کمیسیون به
شعبه: شماره نامه ارسالی کمیسیون به شعبه: تاریخ شروع
درمان متصل به حادثه: تاریخ خاتمه درمان:
ایام کارکرد ظرف ۷۲۰ روز قبل از حادثه: جمع دستمزد ظرف ۷۲۰ روز قبل از
حادثه: متوسط دستمزد ظرف ۷۲۰ روز قبل از حادثه:

دریافت اطلاعات کمیسیون پزشکی تجدید نظر

ضمائم درخواست از کارافتادگی جزئی ناشی از کار

مشخصات هویتی

شماره ملی: شماره تأمین اجتماعی: شماره بیمه:

نام خانوادگی:	نام:	نام پدر:
شماره شناسنامه:	تاریخ تولد:	وضعیت اشتغال:
کد کارگه:	نام کارگاه:	نوع بیمه:

کمیسیون پزشکی بدوی

تاریخ تشکیل کمیسیون: تاریخ حادثه: تاریخ تحقق
درصد از کارافتادگی: از ۳۳ درصد لغایت ۶۵ درصد تاریخ تحقق
از کارافتادگی: تاریخ ابلاغ نظریه کمیسیون پزشکی:
تاریخ ثبت نظریه کمیسیون پزشکی در دبیرخانه شعبه: تاریخ اعتراض بیمه شده:
..... شماره اعتراض بیمه شده: تاریخ
اعتراض سازمان: شماره اعتراض سازمان:
کد نوع حادثه: کد و صفحه بیماری طبق جدول تعیین میزان
نقص عضو و از کارافتادگی: تاریخ نامه ارسالی کمیسیون به شعبه:
..... شماره نامه ارسالی کمیسیون به شعبه: تاریخ شروع
درمان: تاریخ خاتمه درمان: ایام کارکرد
ظرف ۷۲۰ روز قبل از حادثه: جمع دستمزد ظرف ۷۲۰ روز قبل از حادثه:
..... متوسط دستمزد ظرف ۷۲۰ روز قبل از حادثه:

دریافت اطلاعات کمیسیون پزشکی بدوی

کمیسیون پزشکی تجدید نظر:

تاریخ تشکیل کمیسیون: تاریخ حادثه:
درصد از کارافتادگی: از ۳۳ درصد لغایت ۶۵ درصد.....
تاریخ تحقق از کارافتادگی: تاریخ ثبت نظریه کمیسیون پزشکی در دبیرخانه
شعبه: کد نوع حادثه: کد و صفحه بیماری طبق جدول
تعیین میزان نقص عضو و از کارافتادگی: تاریخ نامه ارسالی کمیسیون به
شعبه: شماره نامه ارسالی کمیسیون به شعبه: تاریخ شروع
درمان متصل به حادثه: تاریخ خاتمه درمان:
ایام کارکرد ظرف ۷۲۰ روز قبل از حادثه: جمع دستمزد ظرف ۷۲۰ روز قبل از
حادثه: متوسط دستمزد ظرف ۷۲۰ روز قبل از حادثه:

دریافت اطلاعات کمیسیون پزشکی تجدید نظر

ضمانت درخواست غرامت مقطوع نقص عضو

مشخصات هویتی

شماره ملی: شماره تأمین اجتماعی: شماره بیمه

نام خانوادگی:	نام:	نام پدر:
شماره شناسنامه:	تاریخ تولد:	وضعیت اشتغال:
کد کارگه:	نام کارگاه:	نوع بیمه:

کمیسیون پزشکی بدوی

تاریخ تشکیل کمیسیون: تاریخ حادثه:
 درصد از کارافتادگی: از ۱۰ درصد لغایت ۳۲ درصد تاریخ تحقق از
 کارافتادگی: تاریخ ابلاغ نظریه کمیسیون پزشکی: تاریخ
 ثبت نظریه کمیسیون پزشکی در دبیرخانه شعبه: تاریخ اعتراض بیمه شده:
 شماره اعتراض بیمه شده: تاریخ
 اعتراض سازمان: شماره اعتراض سازمان:
 کد نوع حادثه: کد و صفحه بیماری طبق جدول تعیین میزان نقص عضو
 و از کارافتادگی: تاریخ نامه ارسالی کمیسیون به شعبه:
 شماره نامه ارسالی کمیسیون به شعبه: تاریخ شروع
 درمان: تاریخ خاتمه درمان: ایام کارکرد
 ظرف ۷۲۰ روز قبل از حادثه: جمع دستمزد ظرف ۷۲۰ روز قبل از حادثه:
 متوسط دستمزد ظرف ۷۲۰ روز قبل از حادثه:

دریافت اطلاعات کمیسیون پزشکی بدوی

ادامه فرم نمونه شماره ۴
بخشنامه ازکارافتادگی

کمیسیون پزشکی تجدید نظر:

تاریخ تشکیل کمیسیون: تاریخ حادثه:
درصد ازکارافتادگی: از ۱۰ درصد لغایت ۳۲ درصد.....
تاریخ تحقق ازکارافتادگی: تاریخ ثبت نظریه کمیسیون پزشکی در دبیرخانه
شعبه: کد نوع حادثه: کد و صفحه بیماری طبق جدول
تعیین میزان نقص عضو و ازکارافتادگی: تاریخ نامه ارسالی کمیسیون به
شعبه: شماره نامه ارسالی کمیسیون به شعبه: تاریخ شروع
درمان متصل به حادثه: تاریخ خاتمه درمان:
ایام کارکرد ظرف ۷۲۰ روز قبل از حادثه: جمع دستمزد ظرف ۷۲۰ روز قبل از
حادثه: متوسط دستمزد ظرف ۷۲۰ روز قبل از حادثه:

دریافت اطلاعات کمیسیون پزشکی تجدید نظر

فرم نمونه شماره ۵
بخشنامه ازکارافتادگی

سازمان تامین اجتماعی

..... با کد کارگاهی شرکت / کارگاه

..... بیمه شده شماره موضوع: آقای / خانم

باسلام

احتراماً، نظر به اینکه مشارالیه به استناد نظریه کمیسیون پزشکی بدوی / تجدید نظر مورخ
ازکارافتاده کلی ناشی از کار / غیر ناشی از کار گردیده‌اند، لذا خواهشمند است تاریخ ترک کار ایشان را جهت اقدام آتی
به این شعبه اعلام فرمائید.

شعبه تأمین اجتماعی

مسئول امور فنی مستمری‌ها رئیس شعبه

فرم نمونه شماره ۶
بخشنامه از کار افتادگی

سازمان تامین اجتماعی

جناب آقای / سرکار خانم

بیمه شده شماره

با سلام

احتراماً، با عنایت به نظریه کمیسیون پزشکی بدوی / تجدید نظر مورخ و بررسی های
به عمل آمده از سوابق پرداخت حق بیمه جنابعالی / سرکار عالی، فاقد شروط ماده ۷۵ قانون تأمین اجتماعی جهت
بهره‌مندی از حمایت بلند مدت از کار افتادگی کلی غیر ناشی از کار می‌باشید.

شعبه تأمین اجتماعی

مسئول امور فنی مستمری‌ها رئیس شعبه

حکم مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار

سریال حکم: شماره: شماره مستمری:
تاریخ: شماره بیمه: شماره تأمین اجتماعی (SSN):

مشخصات هویتی

نام: نام خانوادگی: شماره ملی:
تاریخ تولد: نام پدر: شماره شناسنامه:
جنسیت: محل صدور: وضعیت تأهل:

اطلاعات تکمیلی

نام کارگاه: کد کارگاه:
تاریخ کمیسیون پزشکی بدوی: تاریخ کمیسیون پزشکی تجدیدنظر:
درصد از کارافتادگی: تاریخ حادثه یا ابتلاء به بیماری منجر به از کارافتادگی:
تاریخ شروع درمان: تاریخ خاتمه درمان:

اطلاعات مربوط به تعیین میزان مستمری

جمع دستمزد ظرف ۷۲۰ روز قبل از تاریخ حادثه یا ابتلاء به بیماری منجر به از کارافتادگی:
روزهای کارکرد ظرف ۷۲۰ روز قبل از تاریخ حادثه یا ابتلاء به بیماری منجر به از کارافتادگی:
متوسط دستمزد ماهانه: سابقه پرداخت حق بیمه: مستمری استحقاقی:
مستمری قابل پرداخت: تاریخ ترک کار: تاریخ پرداخت:

مشخصات مسئولین تأیید کننده حکم

مسئول نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی	مسئول امور فنی بیمه‌شدگان
نام و نام خانوادگی- تاریخ	نام و نام خانوادگی- تاریخ
مسئول امور فنی مستمری‌ها	رئیس شعبه
نام و نام خانوادگی- تاریخ	نام و نام خانوادگی- تاریخ

حکم مستمری از کارافتادگی کلی ناشی از کار

سریال حکم: شماره: شماره مستمری:
تاریخ: شماره بیمه: شماره تأمین اجتماعی (SSN):

مشخصات هویتی

نام: نام خانوادگی: شماره ملی:
تاریخ تولد: نام پدر: شماره شناسنامه:
جنسیت: محل صدور: وضعیت تأهل:

اطلاعات تکمیلی

نام کارگاه: کد کارگاه:
تاریخ کمیسیون پزشکی بدوی: تاریخ کمیسیون پزشکی تجدیدنظر:
درصد از کارافتادگی: تاریخ حادثه:
تاریخ شروع درمان: تاریخ خاتمه درمان:

اطلاعات مربوط به تعیین میزان مستمری

جمع دستمزد ظرف ۷۲۰ روز قبل از تاریخ حادثه منجر به از کارافتادگی:
روزهای کارکرد ظرف ۷۲۰ روز قبل از تاریخ حادثه منجر به از کارافتادگی:
متوسط دستمزد ماهانه: سابقه پرداخت حق بیمه: مستمری استحقاقی:
مستمری قابل پرداخت: تاریخ ترک کار: تاریخ پرداخت:

مشخصات مسئولین تأیید کننده حکم

مسئول امور فنی بیمه شدگان	مسئول نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی
نام و نام خانوادگی - تاریخ	نام و نام خانوادگی - تاریخ
رئیس شعبه	مسئول امور فنی مستمری‌ها
نام و نام خانوادگی - تاریخ	نام و نام خانوادگی - تاریخ

حکم مستمری از کارافتادگی جزئی

سریال حکم: شماره: شماره مستمری:
تاریخ: شماره بیمه: شماره تأمین اجتماعی (SSN):

مشخصات هویتی

نام: نام خانوادگی: شماره ملی:
تاریخ تولد: نام پدر: شماره شناسنامه:
جنسیت: محل صدور: وضعیت تأهل:

اطلاعات تکمیلی

نام کارگاه: کد کارگاه:
تاریخ کمیسیون پزشکی بدوی: تاریخ کمیسیون پزشکی تجدیدنظر:
درصد از کارافتادگی: تاریخ حادثه:
تاریخ شروع درمان: تاریخ خاتمه درمان:

اطلاعات مربوط به تعیین میزان مستمری

جمع دستمزد ظرف ۷۲۰ روز قبل از تاریخ حادثه منجر به از کارافتادگی:
روزهای کارکرد ظرف ۷۲۰ روز قبل از تاریخ حادثه منجر به از کارافتادگی:
متوسط دستمزد ماهانه: سابقه پرداخت حق بیمه: مستمری استحقاقی:
مستمری قابل پرداخت: تاریخ تحقق و پرداخت:

مشخصات مسئولین تأیید کننده حکم

مسئول امور فنی بیمه شدگان	مسئول نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی
نام و نام خانوادگی - تاریخ	نام و نام خانوادگی - تاریخ
رئیس شعبه	مسئول امور فنی مستمری‌ها
نام و نام خانوادگی - تاریخ	نام و نام خانوادگی - تاریخ

حکم غرامت مقطوع نقص عضو

سریال حکم: شماره: شماره مستمری:
تاریخ: شماره بیمه: شماره تأمین اجتماعی (SSN):

مشخصات هویتی

نام: نام خانوادگی: شماره ملی:
تاریخ تولد: نام پدر: شماره شناسنامه:
جنسیت: محل صدور: وضعیت تأهل:

اطلاعات تکمیلی

نام کارگاه: کد کارگاه:
تاریخ کمیسیون پزشکی بدوی: تاریخ کمیسیون پزشکی تجدید نظر:
درصد از کارافتادگی: تاریخ حادثه:
تاریخ شروع درمان: تاریخ خاتمه درمان:

اطلاعات مربوط به تعیین میزان مستمری

جمع دستمزد ظرف ۷۲۰ روز قبل از تاریخ حادثه منجر به از کارافتادگی:
روزهای کارکرد ظرف ۷۲۰ روز قبل از تاریخ حادثه منجر به از کارافتادگی:
متوسط دستمزد ماهانه: سابقه پرداخت حق بیمه: مستمری استحقاقی:
مستمری قابل پرداخت: تاریخ تحقق و پرداخت:

مشخصات مسئولین تأیید کننده حکم

مسئول نام نویسی و حساب های انفرادی	مسئول امور فنی بیمه شدگان
نام و نام خانوادگی- تاریخ	نام و نام خانوادگی- تاریخ
مسئول امور فنی مستمری ها	رئیس شعبه
نام و نام خانوادگی- تاریخ	نام و نام خانوادگی- تاریخ

حکم لغو / تعلیق / مختومه / تبدیلی

سریال حکم: شماره: شماره مستمری:
تاریخ: شماره بیمه: شماره تأمین اجتماعی (SSN):

مشخصات هویتی

نام: نام خانوادگی: شماره ملی:
تاریخ تولد: نام پدر: شماره شناسنامه:
جنسیت: محل صدور: وضعیت تأهل:

از تاریخ: با عنایت به:

- انتقال سوابق بیمه پردازی مستمری بگیران از کارافتادگی جزئی ناشی از کار به سایر صندوقها
- برقراری مستمری بازنشستگی، بازماندگان و از کارافتادگی کلی مشمولین دریافت مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار
- زایل شدن شرایط دریافت مستمری بدلیل تغییر در میزان از کارافتادگی (حسب مفاد ماده ۹۳ قانون) شبهه در صحت و سقم سوابق
- ارائه مدارک و مستندات خلاف واقع
- اشتغال به کار مجدد مستمری بگیر اصلی (از کارافتاده کلی)
-

حکم مستمری لغو / تعلیق / مختومه / به مستمری بازماندگان تبدیل می گردد.

مشخصات مسئولین تأیید کننده حکم

رئیس شعبه
نام و نام خانوادگی - تاریخ

مسئول امور فنی مستمریها
نام و نام خانوادگی - تاریخ

ریاست محترم تأمین اجتماعی شعبه ...

با سلام

احتراماً، نظر به اینکه اینجانب به شماره بیمه به استناد
نظریه کمیسیون پزشکی بدوی / تجدید نظر مورخ از کارافتاده کلی ناشی از
کار / غیر ناشی از کار و مستحق دریافت مستمری می باشم، بدینوسیله متعهد می گردم:

۱) در حال حاضر اشتغال به کار نداشته و محق به دریافت مستمری از کارافتادگی کلی می باشم.

۲) در صورت اشتغال به کار مراتب را راساً به سازمان تأمین اجتماعی اعلام نمایم.

امضاء

تاریخ

نام و نام خانوادگی

ماده ۹۷ قانون تأمین اجتماعی

هرکس به استناد اسناد و گواهی های خلاف واقع یا با توسل به عناوین و وسایل تقلبی از مزایای مقرر در این قانون به
نفع خود استفاده نماید یا موجبات استفاده افراد خانواده خود یا شخص ثالث را از مزایای مذکور فراهم سازد به پرداخت
جزای نقدی معادل دو برابر خسارات وارده به سازمان تأمین خدمات درمانی یا این سازمان و در صورت تکرار به حبس
جنگه ای از ۶۱ روز تا شش ماه محکوم خواهد شد.

فرم نمونه شماره ۱۳
بخشنامه از کارافتادگی

سازمان تامین اجتماعی

صندوق اعتباری حمایت از نویسندگان، روزنامه نگاران و هنرمندان

موضوع: اعلام از کارافتادگی کلی آقای / خانم..... بیمه شده شماره
فرزند..... دارای کد ملی

باسلام

احتراماً؛ بازگشت به نامه شماره مورخ در خصوص معرفی مشارالیه جهت انعقاد قرار داد بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد به استحضار می‌رساند؛ حسب نظریه کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی مورخ..... نامبرده از کارافتاده کلی و حائز شرایط دریافت مستمری گردیده‌اند.

شعبه تأمین اجتماعی.....

رئیس شعبه

مسئول امور فنی مستمری‌ها

کمیته امداد امام خمینی (ره) شاخه

موضوع: آقای / خانم..... بیمه شده شماره..... دارای کد ملی.....

باسلام

احتراماً؛ بازگشت به نامه شماره مورخ در خصوص معرفی مشارالیه به سبب اشتغال در حرفه و انعقاد قرار داد پرداخت حق بیمه به استحضار می‌رساند؛

حسب نظریه کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی مورخ نامبرده از کارافتاده کلی و حائز شرایط دریافت مستمری گردیده، لذا خواهشمند ترک کار ایشان را جهت اقدامات آتی به این شعبه اعلام نمائید.

شعبه تأمین اجتماعی

رئیس شعبه

مسئول امور فنی مستمری‌ها

بنیاد شهید و امور ایثارگران

موضوع: آقای / خانم..... بیمه شده شماره دارای کد ملی.....

باسلام

احتراماً؛ بازگشت به نامه شماره مورخ در خصوص معرفی مشارالیه به سبب اشتغال در حرفه و انعقاد قرار داد پرداخت حق بیمه به استحضار می‌رساند؛

حسب نظریه کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی مورخ نامبرده از کارافتاده کلی و حائز شرایط دریافت مستمری گردیده، لذا خواهشمند ترک کار ایشان را جهت اقدامات آتی به این شعبه اعلام نمائید.

شعبه تأمین اجتماعی.....

رئیس شعبه

مسئول امور فنی مستمری‌ها

سازمان بهزیستی کشور

موضوع: آقای / خانم..... بیمه شده شماره دارای کد ملی.....

با سلام

احتراماً؛ بازگشت به نامه شماره مورخ در خصوص معرفی مشارالیه به سبب اشتغال در حرفه و انعقاد قرار داد پرداخت حق بیمه به استحضار می‌رساند؛

حسب نظریه کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی مورخ نامبرده از کارافتاده کلی و حائز شرایط دریافت مستمری گردیده، لذا خواهشمند ترک کار ایشان را جهت اقدامات آتی به این شعبه اعلام نمائید.

شعبه تأمین اجتماعی.....

رئیس شعبه

مسئول امور فنی مستمری‌ها

